

איגרת ספרי חסידות

באר

מקדושים

לד לד

מקדושים

מערכת 'פאר מקדושים'

ראש המערכת

הגה"ח מוהר"ר ישראל מנחם אלתר שליט"א

עורך ראשי

הרב משה יהודה קרול

עורך אחראי

הרב טוביה פריינד

חברי ועדת היגוי

הגה"ח רבי יחיאל בויס שליט"א

הגה"ח רבי יוחנן גורארי שליט"א

הגה"ח רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

הגה"ח רבי מנחם מענדל ויזניצער שליט"א

הגה"ח רבי יעקב דוד וינטרוב שליט"א

הגה"ח רבי יצחק ישעיה וייס שליט"א

הגה"ח רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א

הגה"ח רבי אביגדור מאיר רובינשטיין שליט"א

הגה"ח רבי אברהם מרדכי רושצקי שליט"א

חברי המערכת

הרב דוד סלאנים	הרב חנוך מאיר בינקה
הרב שמחה בונים סלוד	הרב שמחה בונים בויס
הרב ישראל נחום צימרמן	הרב יהושע מנחם בלושטיין
הרב אברהם מרדכי קוזק	הרב אברהם מרדכי ברלינר
הרב יחיאל פנחס קופרברג	הרב משה אריה גומבו
הרב משה יוסף קמינר	הרב שמואל יעקב גליקסברג
הרב יהודה אריה קמפינסקי	הרב יהודה אריה ליב היינה
הרב שמחה בונים קמפינסקי	הרב דוב היישריק
הרב ישראל קרול	הרב אליעזר וינגוט
הרב נחמיה קרול	הרב משה וקלסמן
הרב אברהם שטייר	הרב ישראל טורובר
הרב אליהו אברהם שטרן	הרב מאיר מונטג
הרב שמואל יוסף שטרן	הרב שמחה בונים מורגנשטרן
הרב דוב בער שלמה שפירא	הרב שמחה בונים נאגל
הרב ישראל אליהו שפירא	הרב ישראל סגל

במהדורה זו של 'פאר מקדושים' הושקעה גיעה גדולה ודמים מרובים, תרתי משמע, כדי שהספר יהיה בפאר והדר, נקי ומנופה מכל שגיאה וטעות. לכן על פי דין תורה ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי אוסרים אנו בכל תוקף כל אופן של הדפסה, צילום והעתקה בלי רשות מפורשת בכתב של המערכת.

ובזה בקשתנו מכל הלומדים והמעיינים, שבאם ימצאו טעות, יואילו בטובם להודיענו, כדי שבעז"ה יתוקן הדבר במהדורות הבאות ובזה יזכו את הרבים ושכרם מרובה מן השמים.

הוצאה לאור ע"י:

'פאר מקדושים'

רח' האדמו"ר מרוז'ין 13, בני ברק

טל: 03-6167334

פקס: 03-5705642

Peer Mikdoshim

13 Ha'admor me'ruzin

Bnei Brak E. Israel

Tel: 972-3-6167334

Fax: 972-3-5705642

6167334@gmail.com

©

Copyright

כל הזכויות שמורות

ל'אוצר ערכי החסידות'

ע"ר - 580544427 בני ברק

סדר ועימוד:

ישראל רוזן 3136137-053

כריכה ושערים:

שילוב 7680880-052

סֵפֶר
דֵּגְלֵי מַחְנֵה
אֶפְרַיִם

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ

בְּשֵׁמוֹ וַיִּקְרָא אֲבָרְהָם שֶׁהוּא מְסַפֵּר רַמ"ח¹, וַיְהִי רַמ"ח תְּבִין דְּקִרְיַת שְׁמַע כְּלוּלִין בּוֹ וּבְשֵׁמוֹ שֶׁהוּא נִשְׁמָתוֹ. עַל יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ תּוֹכָה לְזֶה לְהִקְרָא בְּשֵׁם אֲבָרְהָם, בְּחִינוֹת קִרְיַת שְׁמַע, וְאַחַר כֵּן תּוֹכָה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַבְךָ, הִינּוּ לְיַחְוֹד שֶׁל תְּפִלָּה שֶׁהוּא 'עֵין לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתְךָ' (ישעיה סד, ג). וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, כְּשֶׁהוּא נִכְנָס בְּהֵיכַל אֱהָבָה בְּדַבְּקוֹת גְּדוֹל וּמוֹסָר נַפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, זּוֹכָה לְיַחְוֹד שֶׁל קִרְיַת שְׁמַע שֶׁהוּא 'אֶחָד', שָׁבוּ כְּלוּל כָּל הַיַּחְוֹד, כִּי אֱהָבָה וְאֶחָד מְסַפֵּר חֵד, וְאַחַר כֵּן עוֹלָה לְדַבְּקוֹת גְּדוֹל מְזֶה וְזוֹכָה לְיַחְוֹד שֶׁל תְּפִלָּה, כְּשֶׁמְחַשְׁבֵּתוֹ נִזְדַּכֵּף בְּדַבְּקוֹת יוֹתֵר גְּדוֹל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְּאֲבָרְהָם, כִּי הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית וַיִּשְׁנֶה בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, וְהֵבֵן:

וְהִיָּה בְּרַכָּה. וְהִיָּה אוֹתִיּוֹת הַיּוֹנִיָּה בְּרוּךְ הוּא, וְהִיָּה שֶׁהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ הַבְּטִיחַ לְאֲבָרְהָם שֶׁיְהִיָּה בְּיָדוֹ מְקוֹר הַבְּרָכוֹת, וּכְשִׁיבְרָךְ לְאִיזָה אָדָם, יַעֲשֶׂה בְּרַכְתּוֹ

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרְהָם לָךְ לָךְ וְגו' אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרַבְךָ. שְׁמַעְתִּי בְּזֶה מְאֹדוֹנִי אָבִי ז"ל שֶׁאָמַר בְּשֵׁם אֲדוֹנֵי אָבִי זְמַנִּי נִשְׁמָתוֹ עַדן רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם, כָּאֵן מְרַמֵּז יַחְוֹד שֶׁל קִרְיַת שְׁמַע. 'לָךְ' מְסַפֵּר חֲמִשִּׁין אֲתָנוֹן דִּיחְוֹדָא² בְּמְסִירַת נַפְשׁוֹ וְזֶהוּ 'מְאַרְצָךְ' וְגו'. וַיִּשׁ לְהַסְבִּיר הַדְּבָר וּלְפָרֵשׁ יוֹתֵר אִיךָ כָּאֵן מְרַמֵּז רְזָא דִּיחְוֹדָא דְּקִרְיַת שְׁמַע, דְּהִנֵּה הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ (ח"ג רעב:) כְּתַב, חֲמִשָּׁה חֲלָקֵי אֲבָנִים שֶׁבָּהֶם לְחֵם דְּוֹד הַמְּלָךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם עִם גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי הֵם חֲמִשׁ תְּבוֹת דִּיחְוֹדָא 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' (דברים ו, ד), וְשׁוּי אוֹתָם בְּקוֹרְטָא חֲדָא, הִינּוּ בְּאֶחָד, יַעֲיֵן שְׁמִי³:

וְהִנֵּה בְּקִרְיַת שְׁמַע יֵשׁ רַמ"ח תְּבוֹת. וְזֶהוּ שְׁמַרְמֵז כָּאֵן וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרְהָם לָךְ לָךְ, הִינּוּ יַחְוֹד שֶׁל קִרְיַת שְׁמַע שֶׁהוּא מְסַפֵּר 'לָךְ' כַּנֵּל. 'לָךְ', הִינּוּ, הוּא לְצַרְךָ בְּנִין נִשְׁמָתְךָ, תְּרָאָה לְמָסָר נַפְשְׁךָ עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה וְתוֹכָה לְרְזָא דִּיחְוֹדָא דְּקִרְיַת שְׁמַע, וְזֶהוּ וַאֲגַדְלָה שְׁמְךָ, הִינּוּ שֶׁיִּתּוּסֵף לוֹ ה'

כפסוק לך לך מרמז יחוד של קריאת שמע

כשנכנס בהיכל אהבה ומוסר נפשו על קדושת שמו ית' זוכה ליחוד ק"ש ואח"כ ליחוד תפילה

ברכת אברהם תכלול כל הברכות

◆ ציונים ומקורות ◆

על מטתו כאילו אוחז חרב פיפיות, דכתיב (תהלים קמט, ו) 'רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם' וכו' קירטא, דא קריאת שמע, חמש אבנין דקירטא, 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' (דברים ו, ד), לקבלייהו ויקח דוד חמשה חלוקי אבנים מן הנחל (שמואל א יז, מ), וכד שוי להון בקירטא, דאידי שפה ואידי שכינתא, אתעבידו חד כולהו חמש, וקטיל לפלשתאה'. ג. עיין נדרים לב:

א. עיין תיקו"ז כב. 'ויפן כ"ה וכ"ה' (שמות ב יב) באלין חמשין אתון דמייחדין ליה בכל יומא פעמים שמע ישראל, דאית בהון כ"ה וכ"ה אתון'. ב. 'אמרו ליה חבריאי, ברי אנת זעיר, ועדיין לא ידעת איך מגיחי גברין רברבין, בחרבא, בנענוע דחרבא, ברומחא, בקשתא, בגירין דקשתא, בקירטא, באבנין דקירטא וכו' דהא ודאי בקריאת שמע אוקמוה, כל הקורא קריאת שמע

הַיְיָ, וְהִינוּ שְׂלֵא יִהְיֶה תוֹעֵלֶת לְדַבֵּר פְּרֻטִי, רַק הַכֹּל יִהְיֶה נִכְלָל בּוֹ, שְׁפַע וּבְרָכָה וְהִצְלָחָה וּבְנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי, הַכֹּל בְּכֻלָּל, וְלֹא יִהְיֶה חֶסֶד כְּלוּם, וְכֹל אֶחָד יִבְרָךְ מִבְּרַכְתּוֹ כֹּל מֵה שְׁיִצְרָךְ לוֹ, כֵּן יַעֲשֶׂה בְּרַכְתּוֹ לְתוֹעֵלָתוֹ, וְקַל לְהַבִּין:

ברכת אברהם
תועיל רק
להחפץ
בטובתו

וְזֶה שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב אַחַר כֶּף 'וְאַבְרָכָה מִבְּרַכֶּיךָ וּמִמְקַלְלֶיךָ אָאֵר', פְּרוּשׁ שְׂלֵא תִהְיֶה חוֹשֵׁשׁ פְּעָמִים יִהְיֶה לוֹ זוֹ הַבְּטָחָה לְרַעָה, הִינוּ שְׂיָבֹא אֵיזָה אָדָם שְׂאַבְרָכּוּ וְיִקְבַּל טוֹבָה מִמֶּנִּי, וּבְאַמַּת הוּא אֵינּוּ רוֹצֵה כָּל בְּתַקְנָתִי, רַק בְּתַקְנָתוֹ, וְאֵין כְּוֹנָתוֹ רַק לְקָלוֹת וּלְבִזּוֹת אוֹתִי. עַל זֶה גַּם כֵּן הַבְּטִיחַ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'וְאַבְרָכָה מִבְּרַכֶּיךָ', הִינוּ מִי שְׂיִהְיֶה בְּאַמַּת וּבְכָל שְׁלֵם עִמָּךְ וְחַפֵּץ בְּטוֹבָתְךָ, לוֹ תוֹעִיל הַבְּרָכָה כַּנֵּ"ל, אָבֵל 'וּמִמְקַלְלֶיךָ', הִינוּ אוֹתָם שְׂרוֹצִים לְקָלוֹת וּלְבִזּוֹת אוֹתְךָ, אוֹתָם 'אָאֵר', וְלֹא יִהְיֶה בְּרַכְתְּךָ לָהֶם שׁוּם תוֹעֵלָת. רַק מִי שְׂיִהְיֶה בְּאַמַּת וּבְכָל שְׁלֵם עִמָּךְ וּבִנְפֶשׁ חַפְצָה אֲזִי תוֹעִיל לוֹ הַבְּרָכָה לְכֹל דְּבָר, וְקַל לְהַבִּין:

אברהם במדת
החסד היה
מעורר הרוב
חסד' הנקרא
'ימי קדם'

הַחֶסֶד שֶׁהוּא 'נֹצֵר חֶסֶד', וּבְהַשְׁתַּדְּלוֹתוֹ תְּמִיד בְּמִדַּת הַחֶסֶד הִיָּה מְעוֹרֵר בְּמִדַּת חֶסֶד שְׁלוֹ הַרְבַּ חֶסֶד' שֶׁהוּא הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַנִּקְרָא 'יְמֵי קֶדֶם'. וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ כְּוֹנֵת הַפְּסוּק 'וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וְגו' מִקֶּדֶם', הִינוּ מִמְדָּתוֹ מִדַּת הַחֶסֶד, שֶׁהִיָּה מְעוֹרֵר 'יְמֵי קֶדֶם' שֶׁהוּא 'רַב חֶסֶד', וְהַמְּשִׁיךְ הַחֶסֶדִים 'לְבֵית אֵל', הִינוּ הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל' שְׂיַעֲקֹב קָרָא בֵּית אֵל". וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ כְּוֹנֵת מֵאֵמֶר חַז"ל (כבא מציעא פד.), 'עַד אַבְרָהָם לֹא הָיָה זְקָנָה', שֶׁהוּא מִדַּת הַחֶסֶד הַנִּקְרָא עֵתִיק שֶׁהוּא הַחֶסֶד הַגָּדוֹל 'יְמֵי קֶדֶם', עַד שְׂבָא אַבְרָהָם שֶׁהִיָּה מִשְׁתַּדֵּל בְּמִדָּתוֹ מִדַּת הַחֶסֶד עַד שֶׁהַמְּשִׁיךְ מִדַּת 'וְרַב חֶסֶד' שֶׁהוּא עֵתִיק יוֹמִין, עַל שֵׁם 'יְמֵי קֶדֶם' בְּעוֹלָם כַּנֵּ"ל, וְהַבֵּן:

אוּ יֹאמֵר וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהֲרָה מִקֶּדֶם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהָלוּ בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקֶּדֶם. וְהִנֵּה יָדוּעַ מֵה שְׂכַתּוֹב בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג קעד:), לִית מְלָה אוּ אוֹת בְּאוֹרֵיתָא קְדִישָׁא דְלֹא רְמִיזִין בֵּה רִזִּין עֲלָאִין קְדִישִׁין, וּבְנֻדָּאֵי יֵשׁ בְּסַפּוֹר הִנֵּה מִהֲלִיכוֹת שְׁלֵ אַבְרָהָם אָבִינוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה הַשִּׁיף בְּכֹל אָדָם וּבְכֹל זְמַן. וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ דִּידוּעַ אַבְרָהָם הָיָה מִדַּת הַחֶסֶד, וְכֹל הַשְׁתַּדְּלוֹת פְּעֻלוֹתָיו הָיָה לְהַמְּשִׁיךְ חֶסֶדִים לְהַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל וּלְהַמְּתִיק כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִין. וְזֶה יֵשׁ לּוֹמֵר שְׂמֵרְמֵזוּ

כל פעולותיו
של אברהם
היה להמשיך
חסדים לשכינה
ולבטל
ולהמותיק
הדינים

◆ **צִיּוּנִים וּמִקּוּרוֹת** ◆

ו. עיין זוה"ק ח"ג שב. וע"ע ח"א מזו. ז. עיין זוה"ק ח"א פד. "מנגב ועד בית אל" לאתקנא אתריה ולחברא לון ביחודא שלימ' וכו'. ועיין במפרשים שם. ח. עיין פסחים פת. ועיין שערי צדק השער הא'. ט. עיין זוה"ק ח"ג שב. וע"ע ח"א מזו.

ד. עיין זוה"ק ח"ג קמ: 'ובספרא דצניעותא ביה לחסד קדמאה דעתיק יומין רב חסד', ובזעיר אפי' חסד' סתם, ובגין כך כתיב הכא 'ורב חסד', וכתיב 'נוצר חסד לאלפים', סתם. ה. זוה"ק ח"ג טו. 'ימי קדם' דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין, ו'ימי עולם' דזעיר אנפיין.

בְּפֶסוּק וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם, הוּא לְשׁוֹן הַמְּשָׁכָה, הֵינּוּ שְׁהַמְּשִׁיךְ הַחֲסָדִים הַהֵרָה, מְסַפֵּר 'גְּבוּרָה' עִם הַכּוֹלָל, הֵינּוּ כְּדִי לְהַמְתִּיק כָּל הַגְּבוּרוֹת. אוּ וַיַּעֲתֵק הוּא לְשׁוֹן בְּטוֹל וְסִלּוּק, כְּתִרְגוּמוֹ 'וְאֶסְתַּלַּק' מִשָּׁם, הֵינּוּ שָׁכַל מְגִמּוֹתָיו הָיָה לְהַעֲתִיק וּלְסַלֵּק וּלְבַטֵּל הַגְּבוּרוֹת מְסַפֵּר הַהֵרָה, וַיְהִי נִמְתָּקִים בַּחֲסָדִים:

כִּי בְּרֵאשׁוֹנָה בָּאִים הַגְּבוּרוֹת, עַל דְּרָךְ 'שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי' (שה"ש ב, ו). תַּחֲלָה נִתְעוֹרֵר הַגְּבוּרוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמָאל, וְאַחַר כֵּן 'וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנִי', הֵינּוּ מִדַּת הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת יְמִין 'תַּחֲבַקְנִי', הֵינּוּ שֶׁהוּא מִמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת^א. וְזֶה שֶׁאָמַר הַפְּתוּב 'מִקְדָּם לְבֵית אֵל', הֵינּוּ שֶׁבִטֵּל הַגְּבוּרוֹת וְהִדְיָנִין שֶׁהֵם מְסַפֵּר הַהֵרָה הַבָּאִים 'מִקְדָּם לְבֵית אֵל', הֵינּוּ קִדְּם הַחֲסָדִים הַמְכַנִּים בְּשֵׁם 'אֵל' כְּאִמּוֹר (תהלים נב, ג) 'חֶסֶד אֵלִי^ב. וַיֵּט אֶהְלוֹ' הֵינּוּ שֶׁנִּטְּהָ בְּחִינַתוֹ וּמִדַּתוֹ בְּחִינַת הַחֶסֶד:

בְּיַת אֵל מִיָּם, הֵינּוּ הַחֲסָדִים הַנִּקְרָאִים 'אֵל' יְהִי בְּאַחֲרוֹנָה^ג, וְהָעֵי

בראשונה מתעוררים הגבורות ואחר כך החסדים הממתקים אותם

בתחילה נכנס למידת היראה ואחר כך לבחינת אהבה וכו' המשך החסדים והמתק הגבורות

מִקְדָּם, 'הָעֵי' גִּימְטְרִיא 'אַלְקִים' עִם הַכּוֹלָל, הֵינּוּ גְבוּרוֹת יְהִי 'מִקְדָּם', מִקְדָּם הַחֲסָדִים. הֵינּוּ שָׁכַף הָיָה עֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדַת הַשָּׁם, תַּחֲלָה נִכְנָס לְמִדַּת הַיְרָאָה וְהַפְּחַד מִדַּת גְּבוּרָה, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּיְרָאָה שֶׁהוּא 'הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים יָבֹאוּ בּו' (תהלים קיח, כ) אַחַר כֵּן נִכְנָס לְבְּחִינַת אֶהְבָּה וְהוּא מִדַּת הַחֶסֶד, וּבְזֶה הַמְּשִׁיךְ הַתְּעוֹרְרוֹת חֲסָדִים בְּעוֹלָם וְנִמְתָּקוּ כָּל הַגְּבוּרוֹת:

וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם, כִּי סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה אָבוֹת וְהִלְכָתָם תּוֹרָה הִיא, לְהוֹרוֹת לָנוּ הַדְּרָךְ גִּלְדָּךְ בּוֹ וְהַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשׂוּנוּ, כִּי כָּל אֶחָד מִחַיִּב לֹאמַר מְתִי יִגְיַעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂה אָבוֹתֵי הַקְּדוֹשִׁים כְּמֵאמַר חַז"ל (תדכ"א רבה פכ"ה), וְהֵבֵן:

אוּ יֹאמַר וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהֵרָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל. עַל דְּרָךְ הַסּוֹד, עַל יְדֵי הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה וְהַתְּקַשְׁרוֹת אֶהְבָּתוֹ לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, בְּזֶה הַמְּשִׁיךְ הַתְּעוֹרְרוֹת חֲסָדִים דְּ'עֲתִיק', הַהֵרָה הֵינּוּ

סיפורי מעשי האבות להורות לנו דרכי העבודה

על ידי החסד והתקשרות אהבתו להש"ת המשך חסדים דעתיק לשכינה

◆ צִיּוּנִים וּמְקוֹרוֹת ◆

על פי: 'כי מזרח נקרא קדם ומערב אחר לשון מאוחר' וכו'. יד. עיין זוה"ק ז: 'רבי חייא פתח 'ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד' (תהלים קיא, י) וכו', הדא הוא דכתיב (שם קיח, יט-כ) 'פתחו לי שערי צדק', 'זה השער לה', ודאי דאי לא ייעול בהאי תרעא לא ייעול לעלמין, למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר וגניז, ועביד ליה תרעין אלין על אלין, ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין, אמר כל מאן דבעי למיעל לגבאי, תרעא דא יהא קדמאה לגבאי, מאן דיעול בהאי תרעא יעול, אוף הכי תרעא קדמאה לחכמה עלאה, יראת ה' איהי'.

י. עיין תיקו"ז יז. 'פתח אליהו וכו' חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא'. יא. עיין זוה"ק ריד: וראה פי' רמ"ז שם: 'ועל ענין זה נאמר 'וימינו תחבקני', כי תחילה היה סוד 'שמאלו תחת לראשי', דהיינו הגבורות כנו"ל, ואחר כך 'וימינו תחבקני'. יב. עיין זוה"ק ח"ג ל: 'אל' בכל אתר חסד הוא, כמה דאת אמר (דברים י יז) 'האל הגדול' וכו', וקיימא בקיומיה בכל יומא דכתיב 'חסד אל כל היום', ואלמלא דהאי 'אל' אתער בעלמא לא יכיל עלמא למיקם אפילו שעתא חדא מקמי דינין תקיפין דמתערין בעלמא בכל יומא'. וע"ע מכילתא מסכת שירה פ"ג, רש"י שמות לד, ו ד"ה א"ל. יג. עיין להלן בפרשה ד"ה או יאמר בית אל מים והעי מקדם

סֵפֶר

נְעָם
אֱלִימֶלֶךְ

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לֵךְ לָךְ כּו'. נִרְאָה לְפָרֶשׁ, דְּהִנֵּה צָרִיךְ הָאָדָם לְעַבֵּד הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁלֶשׁ מַדְרָגוֹת זֶה אַחַר זֶה, דְּהִינּוּ מִתְחַלֵּה צָרִיךְ לְשַׁבֵּר כַּח הַתְּאֵוָה הַמְּטַבֵּעַ בְּאָדָם מִדְּרֹךְ הַטֵּבֵעַ, כְּגוֹן אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, שְׂיֵהָא אֲכִילְתוּ בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְשַׁבֵּר כַּח אֱלֹקִים אַחֲרִים, דְּ'אֱלֹקִים' גִּימַטְרִיא 'הַטֵּבֵעַ', וְאַחַר שְׂמֻשְׁבֵּר כַּח אֱלֹקִים אַחֲרִים, זֹכֶה לְבֹא לְמַדְרַגַת יְרָאָה שֶׁהוּא אֱלֹקִים חַיִּים:

מותחילה צריך לשבר כח התאוה וע"ז משבר כח אלקים אחרים וזוכה למדרגת יראה

דְּהִינּוּ לְמִשְׁלַל מִדַּת כַּעַס וְכַדוּמָה שְׂשֻׁאָר מִדוּתֵיּוֹ גְרוּעִים מִחֲבֵרוֹ בְּתוֹלְדָה, * וְאַחַר שְׂמֻשְׁבֵּר כַּח הַמְּדוּת הַשְּׁפִלוֹת וְהַגְּרוּעוֹת הוּא זֹכֶה לְבֹא לְאַהֲבַת הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא: וְאַחַר כָּל זֹאת צָרִיךְ לְבֹא לְמַדְרַגָּה ג' שֶׁהִיא הַתְּפָאָרוֹת, כְּמוֹ שְׂמֻבְאָר לְעֵיל בְּפְרִשְׁת נַחֵי שְׁכַל מַעֲשָׂיו יִהְיוּ יָפִים וּמְפָאָרִים, כְּמוֹ שְׂאֲמַר הַתְּנַא (אבות פ"ב מ"א) 'כָּל שֶׁהִיא תְּפָאָרַת כּו' וְתְּפָאָרַת לוֹ מִן הָאָדָם':

אח"כ צריך לבוא למדרגה שכל כועשיו יהיו מפוארים

ב' צָרִיךְ הָאָדָם לְשַׁבֵּר הַמְּדוּת הַשְּׁפִלוֹת שְׁבוּ שְׁהֵם אֶצְלוֹ בְּתוֹלְדָה מִיּוֹם צֵאתוֹ מִרְחֹם אִמּוֹ, יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂמִדוּתֵיהֶם יוֹתֵר גְּרוּעִים מִשְׁאָר בְּנֵי אָדָם בְּמִדָּה זו,

אח"כ ישבור המדות השפלות וע"ז יגיע לאהבת ה'

וְזֶה הוּא רְמֵז, 'לָךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ' רְמֵז לְמַדְרַגָּה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהִיא הַתְּאֵוּוּת הָאֲרָצִיּוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת, שֶׁהוּא מְטַבֵּעַ בְּהַחֲמֵר וְצָרִיךְ לְצֵאת מִמֶּנָּה, 'וּמְמוֹלְדֶתְךָ' רְמֵז לְמַדְרַגָּה ב' שֶׁהֵם הַמְּדוּת הַגְּרוּעוֹת

צריך לבוא להתפארות טובה כענין ה' ואדם יבוא לארץ העליונה

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

א. עיין גינת אגוז ח"א ד"ה יהו"ה אלו"ה א"ל. וע"ע פרדס רימונים שער ירך יעקב פ"ד: 'מצד הדין והגבורה הכל הוא בדרך הטבע, וכן עולה שם 'אלהים' בחשבון 'הטבע' שהוא פ"ו. והטעם לפי שברייאת שמים וארץ היתה במדת הדין'. וע"ע מאור ושמש פר' שקלים: 'ושם אלהים לעילא הוא חסד, רק שמשם זה הן מתערין הגבורות ומתפשטין לתתא על ידי צירופים, עד ששם עבודה זרה נקרא גם כן 'אלהים אחרים', שיש להם אחיזה בשם 'אלהים', ושם 'אלהים' הוא הטבע, ששם 'אלהים' עולה בגימטריא 'הטבע', ומי שאומר שהכל הוא דרך הטבע אזי הוא כופר בעיקר, ועל ידי זה הוא נותן כח בהגבורות ומתגברין הגבורות'. וע"ע פוקד עקרים אות ה: 'וידוע בשם מדת הדין שהוא שם אלקים שם אחיזת האומות, כי יש גם כן אלהים אחרים אשר חלק לכל העמים, והמה לא

אלקים רק מצד דוה לעומת זה עשה אלקים, היינו משורש שם זה נעשה הוה לעומת זה, כי בשם זה הוא כח פעולת הטבע המטעה לבני אדם לחשוב שהכל דרך הטבע. וע"ע שפת אמת פר' משפטים תרס"ג ד"ה בפסוק: 'ושם אלהים אחרים לא תזכירו' (שמות כג, יג), זה בחי' הסתר הטבע וכח תערובות טוב ורע שיש באדם ע"י חטא הראשון. וע"ע שם פר' יתרו תרנ"ז ד"ה אנכי. ב. ראה צעטיל קטן אות טז: 'האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע, לכן יזרו א"ע לתקן מדותיו בשנת י"ח דוקא כמו שאבאר, כגון מי שנולד בטבע של עקשנות ישבר את טבעו מ' יום רצופים לעשות דוקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו' וכו'. ג. ד"ה ואת יפת. ד. 'רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם'.

הנולדים עם האדם, 'ומבית אביך' רמז למדרגה ג', דהנה עקר התפארות השפלות באים לאדם על ידי שהוא מתגאה ומתפאר באבותיו שהוא בן גדולים^ה, וצריך לצאת מהמדה הגרוע הזאת להתפארות אחרת הטוב בעיני ה' ואדם פנ"ל, 'אל הארץ אשר אראך' רמז לארץ עליונה^ה, * וזהו 'השתחוה לה' בהדרת קדש', (תהלים כט, ב) פרוש להדר ולפאר בתפארת את הקדשה שהיא מדרגת התפארת:

וזהו נפת תטפנה שפתותיך כלה' כו' (שה"ש ד, יא)^א, רמז גם כן לשלש מדרגות הנ"ל, 'נפת תטפנה' רמז למדרגת יראה נוטפות מור' (שם ה, יג), ודרשו חז"ל (שבת ל:): 'אל תקרי מור' כו"^ה, ו'שפתותיך כלה' רמז למדרגת אהבה, ככלה האהובה לארוס שלה, 'דבש וחלב תחת לשונך' רמז למדרגה ג' שכל מעשיו הם כדבש ומפארים לכל אדם:

או יאמר 'נפת תטפנה'. דהנה בהתחלת האדם לבוא בעבודתו יתברך ויתעלה צריך להיות ביראה, ומחמת שעדין אינו מתקן כל צרכו לכן לפעמים מדבר דברים בגלוי בלא בוששה, ואחר כך

כשעולה במדרגה יתרה הרי הוא מתבייש מלדבר לגלות את מעשיו בדבוריו, ככלה שמעשיה בחשאי^ט, וזה הוא בעבור כי יראתו על פניו, * ואחר כך כשעולה למדרגה יתרה הרי הוא צנוע בכל מעשיו. וזהו 'נפת תטפנה', רמז שמתחיל בהתחלת עבודתו אזי הוא מטפטף דברים פנ"ל, כי עדין אין יראתו שלמה, ואחר כך 'שפתותיך כלה', רצה לומר שדבריו נאמרים בבושה ומעשיו הן בחשאי ככלה, ואחר זה 'דבש וחלב', פרוש 'דברים המתוקים כדבש וחלב' הם 'תחת לשונך' (חגיגה יג.)^י, שהוא הצנע לכת לגמרי: *

או יאמר לך לך. נראה לפרש על דרך הרמז, שצריך האדם לחקר ולדרש ולחפש תמיד לראות רוממות אל מפל דבר אשר יראו עיניו, ועל ידי זה יזכה שיתן לו השם יתברך שכל ובינה להבין ולהשפיל בעולמות העליונים, * ואפן אשר יגיע למדרגה הנ"ל להסתפל ברוממות אל, צריך האדם מקדם לתקן את מדותיו, כי השם יתברך ברוך הוא

בתחילה אין יראתו שלימה ואינו מתבייש לדבר בגלוי וכשמתעלה מתבייש מלגלות מעשיו ואח"כ מתעלה להצנע לכת לגמרי

לאחר שמהפך מידותיו רק אל הקדושה זוכה להסתכל ברוממות קל ואז זוכה להבין בעולמות העליונים

◆ ציונים ומקורות ◆

אלא 'מר עובר', אל תקרי 'שושנים' אלא 'שושנים' ושם ברש"י ד"ה נוטפות מר: 'מרירות מחמת אימה'. ט. ראה פסחים פו. 'הכלה הופכת את פניה ואוכלת', ושם פו: 'מאי טעמא, אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מפני שהיא בוששה'. י. רב יוסף הוה גמיר מעשה המרכבה, סבי דפומבדיתא הוו תנו במעשה בראשית וכו', אמרו ליה ליגמרון מר במעשה מרכבה, אמר להו תנינא בהו 'דבש וחלב תחת לשונך' (שה"ש ד, יא), דברים המתוקין מ'דבש וחלב' יהו 'תחת לשונך'. וע"ע רמב"ם הלכות יסודי התורה פ"ב הי"ב.

ה. ע"ע פר' קורח ד"ה וזהו קח מאתם. וראה דברי תורה מונקאטש אות מא. ו. עיין זו"ח תיקונים צג: "אל הארץ אשר אראך" דא שכינתא תתאה. וע"ע ריקאנטי כאן: 'כבר הודעתוך סוד האבות וכו', והפסוק הזה הוא רמז אל ההשפעה ממידת החסד אל ארץ העליונה להשקותה מן המים העליונים. וע"ע באלשיך כאן. ז. נופת תטפנה שפתותיך כלה דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמותיך כריח לבנון. ח. 'כל תלמיד חכם שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר תכונה, שנאמר 'שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר', אל תקרי 'מור עובר'

בְּרָא אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי מַדּוֹת, וְכָל מַדָּה וּמַדָּה שֶׁבָּאָדָם יֵשׁ צַד וְחֵלֶק בְּאוֹתָהּ מַדָּה אֶל הַקְּדוּשָׁה וְכֵן לְהִפָּךְ לְרַע ח"ו כִּידוּעַ, וְצָרִיף הָאָדָם לְשִׁבְר עֲצָמוּ בְּבַחֲרִתּוֹ לְהִפָּךְ אֶת הַמַּדּוֹת רַק אֶל הַקְּדוּשָׁה לְבִדְהָ, וְאִזּוּ יִזְכָּה לְהִבִּין וּלְהִסְתַּכֵּל בְּרוּמָמוֹת אֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא פּוֹתֵחַ לוֹ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה לְהִבִּינוּ וּלְהַשְׁפִּילּוּ בְּכָל פַּעַם בְּשִׁכְל עֲלִיּוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵה שֶׁלֹּא רָאוּ עֵינֵי שִׁכְלוּ מַעוֹלָם:

וְזֶה לֶךְ לְךָ פְּרוּשׁ לְעֲצָמָךְ כִּפְשׁוּטוֹ, דִּהְיֵנוּ שֶׁתִּסְתַּכֵּל עַל עֲצָמָךְ תָּמִיד, שֶׁתִּפְרוּשׁ מַמְדּוֹת אֲרֻצִּיּוֹת שֶׁבָּךְ שֶׁתִּהְיֶינָם לְטוֹבָה כַּנִּל, וְזֶהוּ 'מֵאֲרֻצֶּיךָ', * וְתִבְיָאֵם אֶל הַקְּדוּשָׁה לְבִדְהָ. 'וּמִמּוֹלְדֶתְךָ', פְּרוּשׁ דְּאָדָם שֶׁהוּא מִתְנַהֵג בְּמַדּוֹת מְגַנּוֹת, אֲזִי יוֹצֵא מִמֶּנּוּ תוֹלְדוֹת רָעוֹת חֲלִילָה, שֶׁמַּדָּה אַחַת מוֹלְדֵת אֶת חֲבֵרְתָּהּ, עַל דְּרָךְ (אֲבוֹת פ"ד מ"ב) 'עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה', * וְזֶהוּ 'וּמִמּוֹלְדֶתְךָ'. 'וּמִבֵּית אָבִיךָ', פְּרוּשׁ דְּלַפְעָמִים מְטַבֵּעַ בָּאָדָם מַדּוֹת עַל פִּי טְבָעִית הַבָּאוֹת לוֹ מִפֶּחַ אָבִיו שֶׁהִכְנִיס בּוֹ

צריך לפרוש
ממדות
הארציות
וממדות
המוטבעות בו
מאביו
להכניסם
לקדושה ואז
יזכה לשכל
העליון

הַמַּדּוֹת הַלָּלוּ, * צָרִיף לְצֵאת מֵהֶם וּלְהִכְנִיֵס אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְזֶהוּ 'וּמִבֵּית אָבִיךָ', וְאִזּוּ תִזְכָּה אֶל 'הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ', שֶׁתִּזְכָּה לְשִׁכְל הָעֲלִיּוֹן וּלְהָאָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁאֲרָאָךְ אֲשֶׁר מַעוֹלָם לֹא רָאִיתָ": *

וְזֶהוּ 'גּוֹל עַל ה' דְּרָכֶיךָ' (תהלים לו, ה'), * פְּרוּשׁ גַּם כֵּן כַּנִּל, כִּי 'גּוֹל' הוּא לְשׁוֹן הַתְּגַלוּת, שֶׁתִּגְלֶה דְּרָכֶיךָ וּמַדּוֹתֶיךָ, שֶׁתִּסְתַּכֵּל בָּהֶם וְתִרְאֶה שֶׁיְהִיוּ כְּלָם לְה', 'וּבִטַח עֲלִיו' פְּרוּשׁ מֵה שֶׁאָדָם מְסַתַּכֵּל בְּרוּמָמוֹת אֵל זֶה נִקְרָא בְּטָחוֹן", * וְהוּא יַעֲשֶׂה' פְּרוּשׁ וְאִזּוּ יַעֲשֶׂה לְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא עֲשִׂיּוֹת חֲדָשׁוֹת מֵה שֶׁלֹּא רָאִיתָ מַעוֹלָם * וְלֹא הִבְנֵת מַעוֹלָם, 'וְהוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָךָ', וְהֵבֵן: *

ע"י שזוכה
להסתכל
ברוממות אל
הקב"ה עושה
לו עשיות
חדשות שלא
ראה מעולם

או יאמר לֶךְ לְךָ כּו'. דִּהְיֵנָה בָּאָדָם הִרְאִישׁוֹן כְּתִיב (בראשית ב, טז) 'מִכָּל עֵץ הַגֵּן אָכַל תֹּאכְלוּ', קִשָּׁה לְמָה צְוָה לָהֶם מֵה שֶׁיֵּאכְלוּ, כִּי 'אָכַל תֹּאכְלוּ' הוּא לְשׁוֹן צְוִי, וְעוֹד הִרִי מִתְחַלֵּה נֹאמֵר 'מִכָּל עֵץ הַגֵּן' כּו' מִשְׁמַע גַּם מֵעַץ הַחַיִּים יֵאכְלוּ,

◆ **ציונים ומקורות** ◆

מזה, וידע הענין המכוון אליו בבריאתו ויציאתו אל העולם הזה הכלה, ויכיר מעלת העולם האחר הקיים, ימאס בעולם הזה ובסיבותיו, ויברח במחשבתו ובנפשו וגופו אל האלהים יתברך, וישתעשע בזכרו בבדידות, וישתומם מבלתי המחשבה בגדולתו, ואם יהיה במקלות, לא יתאוה כי אם לרצונו, ולא יכסוף כי אם לפגיעתו, ותטרידהו שמחתו באהבתו משמחת אנשי העולם בעולם ושמחת אנשי העולם הבא בעולם הבא. וזאת העליונה שבמדרגת הבוטחים מהנביאים וחסידיהם וסגולת האלהים הזוכים, והוא מה שאמר הכתוב (ישעיה כו, ח) 'אף אורח משפטיך ה' קיוינך לשמך ולזכרך תאות נפש', ואמר (תהלים מב, ג) 'צמאה נפשי לאלהים לאל חי'.

יא. ע"ע בן פורת יוסף פר' לך לך: 'כדי שיהי' ד' יסודות שלו מרכבה לשכינה, אל ד' אותיות הוי"ה, צריך להסיר חלק הרע מן אש רוח מים עפר ולדבק בטוב, וכמ"ש האלקי מוהר"ח"ו (שערי קדושה ח"א ש"א) בסוד 'האבות הן המרכבה' (בר"ר מז, ו) באופן ההוא, יעו"ש. וז"ש ד' מדריגות 'לך לך, מארצך, ממולדתך, ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך', ור"ל שילך ויתרחק מן חומר עכירות הרע שבד' יסודות, ואז יהיה כסא ומרכבה אל השכינה שהיא 'הארץ אשר אראך', ארץ עליונה, וק"ל'. יב. 'גול על ה' דרכך ובטח עליו והוא יעשה, והוציא כאור צדקך ומשפטיך כצהרים'. יג. עיין חובת הלבבות סוף שער הביטחון: 'וכאשר תחזק הכרתו באלהים יותר

סֵפֶר
מֵאוֹר
עֵינַיִם

פרשת לך לך

הצדיקים
עובדים את ה'
גם אחר
שנתלכשו בגוף
בעולם השפל
כמו שהם
בשורש
נשמותם
למעלה

ויאמר ה' אל אברם לך לך א. פרש
רש"י 'להנאתך ולטובתך'.
וקשה הָא פתיב (ישעיה מא, ח) 'אברהם
אהבי', שעבד את השם מאהבתו אותו
ולא משום פניה. ויש לומר, דכתיב
(בראשית כב, יא) 'אברהם אברהם' יעקב
יעקב' (שם מו, ב) 'משה משה' (שמות ג, ד),
הינו פי חלק ה' עמו, והצדיק כמו שהוא
פאן בעולם השפל פן הוא שרשו
למעלה^ב, ולזה נברא פה בכדי שאף
שהוא נתלבש בגוף עכור אף על פי כן
בטוב בחירתו עובד את השם ולא מכחיש
'פמפי דמלכא'^ג הינו חותם המלך, והוא
בזה העולם צדיק כמו שהוא צדיק
בשרשו שלמעלה, וזהו 'אברהם אברהם',

שהוא אברהם פה צדיק כמו שהוא צדיק
בשרשו שלמעלה, וכן ביתר צדיקים
ששם פה כמו שהם למעלה צדיקים:
וידוע פי הנשמות נהנים למעלה מזו
השכינה, רק שהוא נהמא
דכסופא, פי מאן דאכיל לאו דיליה בהיל
לאסתפלא ביה, ולזה הוריד השם ברוך
הוא הנשמה למטה, בכדי שפוטוב
בחירתה שתעבד אל השם ישלם לה שכר
פעלתה ולא יהיה לה נהמא דכסופא^ה.
וזהו 'לך לך' להנאתך ולטובתך,
שבשכר פעלתך יתנו לך הנאה וטובה
ולא נהמא דכסופא:

והנה הגם שהנשמה היא מלכשת בחומר
עכור ומתאנות לתאות גשמיות

הש"ת הוריד
הנשמה למטה
כדי שתהנה
משכר פעולתה
ולא מנהמא
דכיסופא

מתוך התאוות
והארציות
יכולים לילך
בעבודת ה'

ציונים ומקורות

התפשטות לבד ומתלבשות בגופות בעולם הזה
כדמיון ענפי האילן שהן דבוקות ומושרשות בגוף
האילן ממש וכופפות עצמן למטה, ונוגעות
בקרקע עצמו בעודן נאחזות בגוף האילן וכו',
וזהו סוד מה שכתוב בצדיקים שנכפל שמם
'אברהם אברהם' יעקב יעקב' משה משה, אחד
כנגד בחינת השורש הנשאר למעלה דבוק
באילן וכו' עיי"ש. ה. ראה מגיד מישרים פר'
בראשית אור ליום השבת י"ד לטבת: 'נשמתין עד
לא אתו לעלמא, דמו למאן דאכיל נהמא
דמלכא בלא פולחנא, ומשום דא אמרו 'נוח לו
לאדם שנברא', כלומר דנשמתן מיכספן
מגרמייהו למיכל נהמא דמלכא בלא פולחנא,
ומשום הכי מתאוות למיתי לעלמא, ונוח להם
להיבראות, כדי למיפק מההוא כיסופא בעי
למיתי להאי עלמא למתעסק בתורה ובמצוות,
לעובדה ולשומרה, ויכלון נהמא בלא כיסופא'.

א. ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו', עד
'וילך אתו לוט'. ב. עיין זוה"ק ח"א רס. למח
'נח נח' (בראשית ו, ט) תרי זמני, אלא כל צדיק
וצדיק די בעלמא אית ליה תריין רוחין, רוחא חד
בעלמא דין ורוחא חד בעלמא דאתי, והכי
תשכח בכולהו צדיקי 'משה משה' יעקב יעקב'
'אברהם אברהם'. ג. ע"פ זוה"ק ח"ג מד: פו:
ד. ע"ע שערי קדושה ח"ג ש"ה: 'הנה נתבאר כי
אור אחד הוא בצורת אדם מתפשט בכל ארבעה
עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה עד סוף
ארבעה יסודות העולם השפל, והוא מתדבק
באורות אדם העליון הנקרא עשר ספירות, והם
מתלבשים בזה האור הנקרא אור מחצב
הנשמות, וכל נשמות התחתונים כלולות שם,
וברדתם בעולם הזה להתלבש בגופות מניחות
שורשיהם דבוקות במקורם אשר משם חוצבו,
וענפי השורשים ההם לבדם הם יורדים בדרך

וארציות, מזה גופה תוכל לילך בעבודת השם, וזהו 'מארץך', מתוך ארציות שלך תוכל לילך בעבודת השם:

וכל זמן שאין האדם בגדר השפלות אינו יכול לעבד השם, כי אין אני והוא כו' (סוטה ה.). ומאין יבא לאדם השפלות, אמר התנא (אבות פ"ג מ"א) 'מאין באת' כו', ובהיות האדם נותן אל לבו שתחלת בואו הוא מדבר סרוח כזה וסופו לבא לעפר מה לו להתגאות, אם ההתחלה והסוף המה דברים שאין בהם להתגאות גם זה מה שהוא באמצע אין בגדר חשיבות, וזהו 'וממולדתך', אם תזכר מאין נולדת מטפה סרוחה מחמת זה תראה להשפיל עצמך:

אל הארץ אשר כו'. כי דוד המלך עליו השלום אמר (תהלים קטז, ט) 'אתהלך לפני ה' בארצות החיים', כי דברים גשמיים כגון אכילה ושתיה ושאר צרכי בני אדם, אם עושין אותן בשביל תאוה אין בהן חיות, מה שאין כן אם אכל לשבע נפשו ומעלה האכילות והשתיות ושאר צרכי בני אדם אל השם בטוב פונתו פדכתיב (משלי ג, ו) 'בכל דרכיך דעהו', 'כל מעשיך יהיו לשם שמים'

אי אפשר לעבוד את ה' כשאנו בשפלות וכשיחבנו מאין בא ולאן הולך יבוא לשפלות

כשעושה הדברים הגשמיים לתאוה אין בהם חיות וכשמתכוין לש"ש שוכן בהם חי החיים

(אבות פ"ב מ"ב), אז הם נקראים 'ארצות החיים', כי בארציות שלו שוכן בהם חי החיים. וזהו 'אל הארץ אשר ארצך', שיהיו נקראים 'ארצות החיים':

וואעשך לגוי גדול. כי כתיב (צפניה ג, ט) 'אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם המיוחד', כי בהיות אנחנו עובדים את השם ואנחנו משתפים עם אמות העולם ועם הבהמות במעשינו הבהמיות, ואם אנו עובדים את השם גם בארציות אז אנו מבטלים את הרע מן העולם, לכן כתיב (ישעיה יא, ו) 'וגר זאב עם כבש' ולא יהיה רע בעולם, 'לא ירעו ולא ישחיתו' כו' (שם, ט), ואז כל האמות יעבדו גם כן את השם, וזהו מחמתנו שנעבד את השם בכל דרכיו גם בארציותנו והמה משתפים עמנו ונעלה אותם בעבודתנו, וכל עבודתם שיעבדו את השם לעבודתנו מתחשב. וזהו 'ואעשך לגוי גדול', שמחמת צדקתך יעבדו גם הגוים את השם:

וואגדלה את שמך. כי כתב האר"י ז"ל כי כל איש ישראל יש לו שם בקדשה, הינו השם שקראו אביו הוא

ע"י שב"י עובדים את ה' בעניני ארציות מתבטל הרע מזהממות וכזהאומות

לכל אחד יש שם בקדושה ושם מחלק הרע שבו וכשמבטל הרע נכלל שם הרע בשם הטוב

ציונים ומקורות

סרוחה שמצד התחלת האדם אינו נחשב לכלום, ולאן הוא הולך שמצד סופו אינו כלום גם כן, שהרי הולך למקום עפר רימה ותולעה, וכאשר מצד תחילתו וסופו אינו נחשב, הרי מבטל גבהותו לגמרי כאילו אינו דבר, שאילו היה נחשב מצד תחילתו אף שלא היה נחשב מצד סופו, וכן אם היה נחשב מצד סופו אף שלא היה נחשב מצד תחילתו, היה בו חשיבות מה, אבל כאשר מצד תחילתו וכן מצד סופו אינו נחשב לכלום כאילו אינו דבר לגמרי. ט. שער הגלגולים הקדמה כג.

ו. כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם, שנאמר (תהלים קא, ה) 'מלשני בסתר רעהו אותו אצמית גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל', אל תקרי 'אותו' אלא אתו לא אוכל. ז. 'עקביא בן מהללאל אומר, הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון. מאין באת מטיפה סרוחה, ולאן אתה הולך למקום עפר רימה ותולעה' וכו'. ח. עיין דרך חיים (מהר"ל) אבות שם: 'כאשר מסתכל מאין בא מטיפה

נְשַׁמְתוּ וְחִיּוּתוֹ, וְעוֹד יֵשׁ לוֹ שֵׁם אַחֵר
מִחֲמַת שֶׁהוּא מְעַרְב מְטוֹב וְרַע יֵשׁ לוֹ
שֵׁם שְׁנַיִם מִחֶלֶק רַע, לְכֵן הִרְשָׁעִים אַחֲרֵי
מוֹתָם אֵינָם יוֹדְעִים אֶת שְׁמֵם מִחֲמַת
שֶׁלֹא הֵטִיבוּ מַעֲשֵׂיהֶם וְעַדִּין קִיָּם הַשֵּׁם
שֶׁל הָרַע שְׁלוֹ, לְאַפּוֹקֵי הַצְּדִיק אַחֵר
שֶׁבִטַּל אֶת הָרַע שְׁלוֹ בִטַּל שְׁמוֹ הָרַע
וְנִכְלַל בְּשֵׁם טוֹב שְׁלוֹ. וְזֶהוּ 'וַאֲגַדְלָה
אֶת שְׁמִדָּךְ, שְׁשַׁמְךָ יִתְגַּדֵּל, שְׁגַם הָרַע
יִחְזוּר לְמוֹטָב:

'וְהָיָה בְּרַכְּהָ, כִּי אַחֵר שֶׁתַּעֲשֶׂה כַּנֵּ"ל אֲזַי
כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת שֶׁיִּבְאוּ
לְעוֹלָם הוּא יִהְיֶה הַכֹּל מִמֶּךָ, כִּי תִהְיֶה
צְנוּר לְהוֹרִיד הַשְּׁפַע מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְזֶהוּ
'וְהָיָה בְּרַכְּהָ'י:

'וַיִּלְךָ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבְרָ וְגו', כִּי קִיָּם
הַצְּדִיק אֶת כָּל הַנֵּ"ל, 'וַיִּלְךָ אִתּוֹ
לוֹט'. וְאִתָּא בְּמִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם י"ב 'אַבְרָם'
הוּא הַנִּשְׁמָה וְ'לוֹט' הוּא הַיֵּצֵר הָרַע. וְהִנֵּה
בְּהִיּוֹת הַצְּדִיק הוֹלֵךְ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה גַּם

ע"י שיעשה
כנ"ל יהיה
צניור להוריד
השפע מעולם
העליון

כשהצדיק
עולה למדרגה
גדולה מפתחו
היצה"ר
בדברים דקים
וצריך זהירות
ושמירה
מעולה

◆ ציונים ומקורות ◆

היא באדם הבליעל, ועל ידי כן היה יודע מקום
הפגם וכו', ולא היה צריך להפרידה ממנו ע"י
חיבוט הקבר כלל, ולכן כשנפטר האדם הצדיק
אינם שואלים ממנו מה שמו מסטרא אחרא, כי
כיון שבחייהם טרחו וסבלו היסורין להפריד
מעליהם הקליפה ההיא כנ"ל, ובקלות גדול
נגמרת להפרד ע"י חיבוט הקבר. אבל הרשע
שאדרבא גרם לקושרה בחוזק גדול בו, צריכים
מכות ועונשים גדולים להפרידה ממנו בחיבוט
הקבר, ואילו היה יודע בחייו שמו דמסטרא
אחרא היה מתקן הדבר בחייו בקלות גדול, ולכן
מכים אותם הכאות נמרצות על שאינם יודעים
אותו השם כנוצר ולא חקרו לדעת אותו בחייהם,
כיון שלא רצו לטרוח במעשיהם כדרך שטרחו
הצדיקים'. יא. ע"ע נועם אלימלך פר' לך לך
ד"ה ואעשך לגוי: 'הצדיק אשר מקדש ומטהר
עצמו נעשה הוא בעצמו 'ברכה', דהיינו בריכה
עליונה להשפיע לכל וכו', וזהו 'והיה ברכה'
דהיינו שאתה בעצמך תהיה בריכה להשפיע'.
יב. עיין זוה"ק עט. וע"ע זו"ח מא. "וילך אברם"
זו היא הנשמה שהיא אב לגוף ורם ממקום
הרמים, 'כאשר דיבר אליו ה'" להיכנס באותו
הגוף שנצטוו להנהיגו וללמדו. אמר רבי יעקב
ראה מה כתיב ביה כיון שבאה ליכנס 'וילך אתו
לוט' וזהו יצר הרע המזומן ליכנס עם הנשמה
ביחד כיון שנולד אדם, ומנין שנקרא יצר הרע
כך, שנאמר (בראשית ח, כא) 'כי יצר לב האדם רע
מנעוריו', וזהו 'לוט' שנתארר בעולם'.

י. 'אין שום נשמה בעולם שאין לה לבוש אחד
של קליפה מזוהמת הנחש, ואותה הקליפה היא
סוד היצה"ר הנכנס באדם מיום שנולד, כי הנה
ע"י חטאו של אדה"ר נשתרש ונדבק עמו היצר
הרע והקליפה ההיא עם אותה הנשמה מעת
שחטא אדה"ר ואילך עד שכמעט נעשו שניהם
הנשמה והקליפה כעיסה אחת מעורבת מסולת
וסובין קשורים יחד בתכלית וכו', וכמו שנשמות
הקדושות כל אחת ואחת יש לה שם ידוע כפי
בחי' אבר שממנו חוצבה, וכמו שאמרו רז"ל
(ברכות ז:) על פסוק (תהלים מו, ט) 'אשר שם שמות
בארץ', 'אל תקרי 'שמות' אלא 'שמות'. כך כל
ניצוץ וניצוץ שבקליפה יש לה שם ידוע בפני
עצמו, ונמצא כי היצה"ר שבאיש הזה אינו כעין
היצה"ר של האיש האחר, ונמצא כי כאשר נולד
האדם, וקוראים לו אביו ואמו שם אחד העולה
בדעתם, אינו באקראי ובהזדמן, כי אם הקב"ה
משים בפיו השם ההוא המוכרח אל הנשמה
ההיא וכו', והנה גם את זה לעומת זה עשה
האלהים, וכמו שיש שם קבוע אל הנשמה
הקדושה אשר באדם והוא השם שקוראים לו
אביו ואמו בעת שנימול כנודע, כך יש שם קבוע
בקליפה שהוא היצה"ר הנכנס באדם מיום
שנולד, ונמצא שכל אדם יש לו שני שמות, אחד
מצד הקדושה ואחד מצד הקליפה, והנה אם
האדם בהיותו בחיים חיותו בעוה"ז היה יכול
להשיג ולדעת מה שם הקליפה ההיא אשר בו,
היה יכול לחקור מהיכן נחצבה, ובאיזה בחינה

סֵפֶר
עֲבוֹדַת
יִשְׂרָאֵל

פרשת לך לך

חסד גדול
מהש"ת שאנו
יכולים לברך
אליו בלשון
נוכח 'אתה'

וּמִלְכֵי צֶדֶק מִלֶּךְ שְׁלָם וְגו' וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אֲבָרָם לְאֵל עֲלִיזוֹן וְגו'. אֵימְתָא בְּזִהַר הַקְדוּשׁ (ח"א פז). 'בְּרוּךְ אֲבָרָם, כְּמָה דְאִמְרִינן בְּרוּךְ אֲתָה, רְזָא דְמִלְהָ תְקוּנָא דְבִרְכָאן אֲנוּן' עַד כָּאן לְשׁוֹנו. וְנִרְאֶה לְפִי עֲנִיּוֹת דְעַתִּי בְּאוּר קֶצֶת לְדִבְרֵי הַקְדוּשִׁים עַל פִּי הַקְדָּמָה מִרְבוּתֵינוּ נִשְׁמָתָם עֲדָן שְׁפָרְשׁוּ פְּסוּק בְּתַהֲלִים קְפִיטָל קִי (פְּסוּק ד) 'אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם'. פְּרוּשׁ דְהִנֵּה אֲנַחְנוּ קְרוּצֵי חֲמַר מְלֵאֵי חֲטָא וְעוֹן וְאָף עַל פִּי כֵן אָנוּ זֹכִים לְדַבֵּר וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי מֶלֶךְ הַכְּבוֹד הוּא הַיּוֹצֵר כֹּל דְלִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בֵּיה, וְגַם אָנוּ קוֹרְאִין אוֹתוֹ בְּלִשׁוֹן 'אֲתָה' כְּאִשְׁרֵי יְדַבֵּר אִישׁ אֶל הַנֶּצֶב לְעַמְתּוֹ, זֶהוּ בְּנֻדְאֵי חֲסֵד גְּדוֹל וּפְלֵא מִרְחַמֵי ה' יִתְבָּרַךְ הַמְּרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, וְיִדְוַעֲבֵי כִי עֲנִין הַחֲסֵד מְכַנֶּה תְּמִיד בְּשֵׁם כֹהֵן אִישׁ חֲסֵד, וְזֶה פְּרוּשׁ 'אֲתָה' מַה שְּׁאָנוּ זֹכִים לְדַבֵּר לָךְ בְּלִשׁוֹן 'אֲתָה' הוּא 'כֹהֵן לְעוֹלָם' הֵינוּ מְפָנִי כִי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ עַד כָּאן לְשׁוֹנָם:

עַל כֵּן נִרְאֶה לְפָרֵשׁ כֵּן דְבַרֵי הַזִּהַר 'בְּרוּךְ אֲבָרָם כְּמָה דְאִמְרִינן בְּרוּךְ אֲתָה',

דְהִינּוּ מַה שְּׁאָנוּ זֹכִין לִזְמַר 'בְּרוּךְ אֲתָה' הוּא בְּחִינַת הַחֲסֵד מַה שְּׁנִרְמָז בְּמִלַּת 'אֲבָרָם' שֶׁהוּא גַם כֵּן אִישׁ חֲסֵד כְּפִיטָעֵי. וּלְפִי זֶה מְסִים שֵׁם שְׁפִיר 'רְזָא דְמִלְהָ תְקוּנָא דְבִרְכָאן אֲנוּן', פְּרוּשׁ שְׁרָמְזוּ כָּאן סוּד סֵדֶר הַתְּפִלָּה, וְכֵן יֵשׁ לְפָרֵשׁ הַפְּסוּק 'אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם' כְּפִיטָעֵי, 'עַל דְבַרְתִּי מִלְכֵי צֶדֶק' (שם), פְּרוּשׁ כְּמוֹ שְׁרָמְזוּ מִלְכֵי צֶדֶק כְּפְרוּשׁ הַזִּהַר הַנִּלְל, וְגַם כִּי עֲנִין הַקְּפִיטָעֵי הַנִּלְל כְּלוֹ סוּבֵב עַל אוֹדוֹת אֲבָרָהָם כְּפְרוּשׁ רַש"י שָׁם:

וְנוֹכַח עוֹד לִזְמַר אֵיזָה רְמָז בְּפְּסוּק זֶה, לְפִי שְׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת ד:): סֵדֶר הַתְּפִלָּה אוֹמֵר קְדָם, 'אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח' (תַּהֲלִים נא, יז), וּפְרוּשׁ דְבַרְיָהֶם, כְּדִי לְהַמְלִיךְ הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מִקְדָּם שְׁמַבְלַעְדֵי חֲסֵדוֹ וּרְצוֹנוֹ אֵין לָנוּ אֶפְלוּ בְּחִינַת שְׁפָתַי לְצַפְצֹף לְפָנָיו וְאָנוּ מְתַפְּלִים 'אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח'. וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק 'אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם' כְּפִיטָעֵי, זֶה חֲסֵדְךָ, 'עַל דְבַרְתִּי מִלְכֵי צֶדֶק', פְּרוּשׁ מַה שְּׁאָנוּ זֹכִים לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְקוֹרְאִים לָךְ מִלְכֵי צֶדֶק שֶׁהוּא הַאֲדֻנִּית וּבְזֶה נִפְתָּחִים

מה שאנו זוכים להתפלל בלשון נוכח הוא הוא רק מחסדו ית'

ציונים ומקורות

וע"פ פרי עץ חיים שער הברכות פ"ג וז"ל: 'אתה הוא חסד, כי אחר שהתחיל השפע מבינה ע"י חכמה ונתגלה במקום גבוה, נתגלה יותר בחסד, כי שם תחלת מקום הגילוי, ולפיכך נקרא אתה, כמד"א אתה כהן לעולם, כנוכר בוזהר פרשת עקב' וכו' עכ"ל. ג. זוה"ק ח"א מז: ועוד מקומות. ד. 'נאום ה' לאדוני', רבותינו דרשוהו באברהם אבינו ואני אפרשנו כדבריהם' וכו'.

א. עיין לקמן בפר' ואתחנן בד"ה אתה החילות וכו', 'שמעתי בשם אדומ"ו מוהד"ב זצ"ל וכו' שזה הוא מחסדו יתברך, כי מילת 'אתה' רומז על חסד כמו 'אתה כהן לעולם' (תהילים קי, ד), שיהא באפשרי וכח האנושי לעמוד לפניו יתברך ולדבר אתו לנוכח כמדבר אל רעהו כמו בנוסח כל הברכות ברוך אתה' וכו', עיי"ש. ב. זוה"ק ח"ג קמה: שו: ועיין עץ חיים שער לאה ורחל פ"ז.

שְׁעָרֵי צֶדֶק מְלֻכּוֹתָא קְדִישָׁא כְּנוֹדַע בְּפִרוּשׁ
הַפְּסוּק 'אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח' מִהָאֲרִיז'וֹל"ה.
וְלִכְּנֵן אֲתִי שְׁפִיר הַלְשׁוֹן 'עַל דְּבַרְתִּי'
שְׁכַתַּב רִשְׁ"י שֵׁם הַיּוֹד יִתְרָה וְהִיָּה לּוֹ
לוֹמַר דְּבַרְתָּ, עֵינֵי שָׁמַי'. וְהִשְׁתָּא אֲתִי שְׁפִיר
שְׁאָמַר דְּוֹד עַל עֲצָמוֹ שְׁזַה מַחְסְדָּךְ שְׁאֲנִי
מְדַבֵּר אֵלֶיךָ בְּלִשׁוֹן 'מַלְכֵי צֶדֶק':

ביאור הגמ'
כיון דתקינ
רבנן כתפילה
אריכתא דמיא'

וְזַהוּ שְׁאָמְרוּ חַז"ל (ברכות ד:) בְּעֵינֵי
סְמִיכַת גְּאֻלָּה לְתַפְלָה דְּהַפְּסוּק הַזֶּה
לֹא הוּי הַפְּסֻק דְּכִיּוֹן דְּתַקִּינוּ רַבְּנָן,
כְּתַפְלָה אֲרִיכְתָא דְּמִיָּא' עַד כָּאֵן לְשׁוֹנֵם,
וְאִלְף מִתְחַלְף בְּעֵינֵי וְהוּי כְּמוֹ
'עֲרִיכְתָא', פִּרוּשׁ דְּבִזְהַ הַפְּסוּק אֲנּוּ עוֹרְכִין
כָּל סֵדֶר הַתַּפְלָה, שְׁבִזְה אֲנּוּ מְמַלְכִין
לְבוֹרְאָנוּ שְׁמַבְלַעְדוּ מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם, וְזַה
הַשְּׁעַר לֵה' הוּא הַמְּלֻכּוֹת, וְהִבֵּן:

וַיִּתֵּן לּוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל. אֲדַמּוּר הָאֵלֹהִי
מוֹרְנוּ הָרַב דִּבְּעַר זַצ"ל אָמַר
רְמֵז כִּי מַלְכֵי צֶדֶק מְלַךְ שְׁלָם מְשַׁף
בְּקִדְשָׁתוֹ אוֹת ה"א לְאַבְרָהָם מֵהַ שְׁאָחַר
כֶּךָ קָרָא לוֹ ה' שֵׁם חֲדָשׁ אַבְרָהָם, וְזַה
שְׁנַרְמֵז וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל, כִּי 'כֹּל'
עוֹלָה חֲמִשִּׁים וְהַמַּעֲשֵׂר מִמֶּנּוּ חֲמִשָּׁה הוּא
אוֹת ה"א, וְזַה שְׁנַתֵּן לְאַבְרָהָם:

מלכי צדק
משך בקדושתו
אות ה"א
לשמו של
אברהם

וְהֵאֱמַן בְּה' וַיַּחֲשֶׁבֶה לּוֹ צֶדֶקָה. יֵשׁ לוֹמַר
שְׁאָבְרָהֶם בְּעֲצָמוֹ חָשַׁב זֶה

גם הכח
והשכל לאמונה
והמלכת
הש"ת הכל
כזאתו ית'

לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצִדְקָה שְׁעָשָׂה עִמּוֹ
שְׁנַתֵּן לוֹ שְׁכָל לְהֵאֱמִין בְּה' אַחַד. וְקָרוּב
לְזַה פִּרוּשׁ הַפְּסוּק (דברי הימים א כט, יא)
'לָךְ ה' הַמְּמַלְכָה', וְלֹא כְּתִיב 'הַמְּלֻכָה'
רַק 'הַמְּמַלְכָה', דְּהֵינּוּ גַם כֵּן שְׁדוּד הַמְּלָךְ
עָלְיוֹ הַשְּׁלֹם אָמַר 'לָךְ ה'', שֶׁהַכֹּל שְׁלָךְ
הוּא אֶפְלוֹ מֵהַ שְׁמַמְלִיכִין אוֹתָךְ הוּא מִכַּח
שְׁלָךְ כִּי הוּא הַנִּתֵּן לָךְ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל.
'וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ', פִּרוּשׁ שְׁכָל
'הַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד' הוּא רַק 'מִלְּפָנֶיךָ' שְׁיִכּוֹל
לַעֲמֹד מִלְּפָנֶיךָ לַעֲבֹד אוֹתָךְ:

אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֶתְּךָ וְהִייתָ לְאֵב הַמּוֹן
גוֹיִם וְגוֹ' וְהִיָּה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם. מִן
הַיְדוּעַ כִּי בְּשִׁבִיל אַבְרָהָם נּוֹסְדָה הָאָרֶץ
וְכָל צְבָאֵיהָ, כְּמוֹ שְׁנַרְמֵז בְּפִסּוּק (בראשית
ב, ד) 'אֵלֹהִי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְרָאָם' רְאִשֵׁי תַבּוֹת 'תְּהוּ' שְׁהִיָּה עוֹלָם
תְּהוּ וְבִהּוּ עַד שְׁזַרַח אוֹר אַבְרָהָם אוֹתִיּוֹת
'בְּהַבְרָאָם', וּבְשִׁבִילוֹ נִתְקַן הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ, וּכְמוֹ שְׁמוּכָא בְּזַהַר הַקְּדוּשׁ (ח"א
פ:ו) עֵינֵי שָׁמַי'. וְנוֹכַח לוֹמַר כִּי הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא גְּלָה לוֹ הַסּוּד הַזֶּה בְּאֵלָה
הַדְּבָרִים, 'אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֶתְּךָ', דְּהַבְּרִית
נִקְרָא עַל קִיּוּם הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (ירמיה
לג, כה) 'אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקּוֹת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי, וְגְלָה לוֹ הַקְּדוּשׁ

הש"ת גילה
לאברהם
שקיום העולם
הוא בשבילו

◆ ציונים ומקורות ◆

א"ל קב"ה לעלמא מה לך דאת מתמוטט, א"ל
רבוננו של עולם לא יכילנא למיקם דלית בי
יסודא על מה דאתקיים, א"ל הא אנא זמין
למיקם בך חד צדיק דאיהו אברהם די ירחים לי,
מיד קאים עלמא בקיומיה, הדא הוא דכתיב
(בראשית ב, ד) 'אלה תולדות השמים והארץ
בהבראם', אל תקרי בהבראם אלא באברהם,
באברהם מתקיים עלמא.

ה. עיין פרי עץ חיים שער קרי"ש פכ"ט וע"ע שם
בשער העמידה פ"א. ו. 'דברתי מלכי צדק',
יוד יתירה כמו רבתי עם (איכה א), על דברת
מלכי צדק על פקודת מלכי צדק. ז. 'רבי יצחק
פתח, 'דובר צדק מגיד מישרים' (ישעיה מה, יט)
קב"ה כל מלוי אינון בקושטא, ועביד מישרים,
במה עביד מישרים, בגין דכד ברא קב"ה עלמא
לא הוה קאים, והוה מתמוטט להכא ולהכא,

בְּרוּךְ הוּא כִּי כָּל עֵקֶר הַבְּרִית הוּא 'אֶתְךָ' פְּרוּשׁ בְּשִׁבְלֶךָ:

וְאֵל תְּתַמָּה עַל אַבְרָהָם שְׁלֹא הִשְׁיִיג זֶה בַּעֲצָמוֹ הֵגֵם שֶׁהִשְׁיִיג כָּל הַתּוֹרָה עִם הַצְּרוּפִים כְּנוֹדָעָה. יֵשׁ לוֹמֵר, הָאֶחָד, כִּי מִדְּרָךְ הַצְּדִיק הָאֲמֵתִי לְהִיּוֹת דְּכָא וּשְׁפַל רוּחַ וְלֹא יִגְבֶּה לְבֹו חֲלִילָה בְּשׁוּם עֲנִיָּן לְהֶאֱמִין בַּעֲצָמוֹ כִּי בְּשִׁבְלֹו נִבְרָא הָעוֹלָם, הֵגֵם שְׁאֲמָרוּ חו"ל (סנהדרין לו). 'חֵיב אָדָם לוֹמֵר בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם', לֹא חֵס וְשְׁלוֹם כְּוֹנוֹ לְנִשְׂא וּלְנִטֵּל אֶת רוּחַ הָאָדָם עַל יְדֵי זֶה, וְאֶדְרָכָה שִׁיִּפְנֶעַ וְיִשְׁפַּל בִּירְאָה וּפְחָד שְׁאֶפְשֶׁר שֶׁבְּשִׁבְלֹו נִבְרָא הָעוֹלָם, אִם כֵּן הוּא צְרִיךְ לְעַבֵּד לֵה' בְּכָל מִינֵי עֲבֹדוֹת מֵה שֵׁישׁ בְּכַחוֹ, וְכָל מֵה שֶׁהוּא עוֹבֵד הוּא מְקַצֵּר עֲדִין כְּנִגְד מֵה שֶׁהוּא חֵיב לְעַבֵּד:

וְאֶפְשֶׁר עוֹד לוֹמֵר, כִּינֵן שֶׁהִיָּה שְׁמוֹ קֹדֶם אַבְרָם בְּלֹא ה', אִם כֵּן לֹא הִיָּה עֲדִין הַצְּרוּף בְּהַבְרָאָה רְמֵז עַל שְׁמוֹ, לְכֵן לֹא נִגְלָה אֵלָיו הַסּוּד הַזֶּה עַד שְׁאֲמַר לוֹ

דרך הצדיק להיות שפל רוח ומה שחייב לומר בשבילי נברא העולם הוא שעי"ז יוסף הכנעה ויחבר בעבודה

מכאן טעם נוסף למה לא השיג אברהם זה שהעולם נברא בשבילו

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא 'הִנֵּה בְּרִיתִי אֶתְךָ וְהִיָּה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם', וְנִיחָא הַצְּרוּף כְּרֵאוּי:

וְהִנֵּה רַש"י פִּרְשׁ שְׁמֶקְדָם הִיָּה שְׁמוֹ אַבְרָם, אָב לְאָרָם, וְעַתָּה הוּא אָב לְהַמּוֹן, וְרִי"ש שֶׁל אַבְרָם לֹא זָזָה מִמְּקוֹמָהּ, שְׁאֵף יו"ד שֶׁל שָׂרָה נִתְרַעַמָּה עַד שֶׁהוֹסִיפוּהָ לְיִהוּשֻׁעַ עַל שְׁמוֹ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְקָשָׁה, אִם כֵּן יִגְרַע גַּם כֵּן הָרִי"ש, וְיוֹסִיפוּ אַחֵר כֵּן בְּשֵׁם צְדִיק אַחֵר כְּמוֹ הַיּו"ד שֶׁל שָׂרָה, וְהַדְּבָר נִפְלָא מְלַהֲבִין דְּמֵאֵי שְׁנָא. וְיֵשׁ לוֹמֵר עַל פִּי דְבָרֵי הָאֲר"י ז"ל (שער הפסוקים לך לך סי' טו) שְׁכַתָּב בְּפִסּוּק 'וְאֶת לוֹט וְאֶת רִכְשׁוֹ בֵּין אֲחֵי אַבְרָם' (בראשית יד, יב) רֵאשִׁי תִּבּוֹת 'רְבָא', שֶׁהִיָּה נִשְׁמַת רְבָא בְּלוֹט וְנִשְׁפָּה אֲצַל הַמְּלָכִים עַד שֶׁהִשְׁיִבוּ אַבְרָהָם עֵינֵי שָׁם. אִם כֵּן יֵשׁ לוֹמֵר שֶׁכִּינֵן שֶׁהִשְׁיִבוּ אַבְרָהָם וּפְדָה יָקָר מְזוּלָל לְכֵן נִכְלָל נִשְׁמַת רְבָא בְּאַבְרָהָם בְּשִׁלְשׁ אוֹתִיּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת מְשָׁמוֹ אַבְרָהָם וְלְכֵן הָרִי"ש לֹא זָזָה מִמְּקוֹמָהּ:

האות ר"י ש מאברם לא זזה ממקומה לרמז על נשמת רבא

◆ ציונים ומקורות ◆

שמעוני דברים פ"ב תתח), ובכל נשמה מאלו השנים, כלולים כמה וכמה נשמות עד סוף כל הדורות. הלא תראה, כי כל זרע מלכות בית דוד יצאו מהם, וכמו שיתבאר במקומו. גם נתבאר בשער הגלגולים (הקדמה לו), כי רבא האמורא חבירו של אביי, היה נכלל בנשמת נעמה העמונית. והנה כששבו המלכים את לוט, עדיין לא הובררו ממנו שני הפרדות שיצאו ממנו, כאשר שכב אחר כך את בנותיו כנודע, ועדיין היו כלולים בו, וגם נשמת רבא עמהם. ולכן נרמז הוא בראשי תיבות ר'בושו ב'ן א'חי, כנזכר בענין לקיחתם את לוט. גם נרמז רבא, בג' אותיות אבר"ם הראשונות, וז"ש 'בן אחי אברם'. עוד חזר להזכירו בראשי תיבות, (בראשית יד, כד) ב'לעדי ר'ק א'שר אכלו הנערים'. וע"ע ליקוטי תורה מהאר"י פר' לך לך.

ח. עיין בפ' הר"מ בוטרי"ל לספר יצירה פ"ו ד"ה מ"ד כיון שצפה וכו' 'שהבורא גילה לא"א כל צירוף וכל חיבור האותיות' וע"ע להלן פר' וירא ד"ה ואי' בפ' הראב"ד. ט. ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו' וגו', הנה כפי הראוי, היה לו לומר ויקחו את לוט בן אחי אברם ואת רכושו, אבל כתיב ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם, לרמוז, אל חיבור ג' אותיות, שבראשי תיבות ר'בושו ב'ן א'חי, והם אותיות רב"א. והענין הוא, כי הנה נתבאר לעיל כי לוט היא הקליפה הדבוקה כנגד אחוריים דזעיר אנפין, ועל ידי חטאו של אדם, נפלו הנשמות בתוך הקליפות, כנזכר בפרשה בראשית. והנה בתוך קליפות לוט, נתערבו ב' פרדות טובות, רות ונעמה העמונית, כנזכר במאמרי חו"ל (ליקוט

ספר
קדושת
לוי

פרשת לך לך

כשאברהם ראה הרעב בא"י הבין שצריך לילך לארץ אחרת

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לֵךְ לְךָ אֶל אֲרָם. רַבִּים מְקַשִּׁים לָמָּה הֵבִיא אֲבִרְהָם אֶת שְׂרָה לְסַפְּנָה זֹאת שִׁילָה עַמָּה לְמִצְרַיִם, כִּי יוֹן שָׁלָא אָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהִנְרָאָה מַה שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אָמַר לְאַבְרָהָם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאָנִי, אָמַר לוֹ שְׁלֹזָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִהְיֶה הַסֶּפֶה שִׁילָה, יֵלֶךְ שָׁם, וְהִנֵּה אֲבִרְהָם כְּאֲשֶׁר בָּא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהִיָּה שָׁם הָרַעֲב רָאָה כִּי כֵן הַסֶּפֶה מִן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שָׁלָא יִהְיֶה כָּאֵן, וְזֶהוּ וַיְהִי רַעֲב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֵד אֲבִרְהָם מִצְרַיִמָּה כִּי כָבֵד הָרַעֲב בְּאֶרֶץ, בְּזֶה רָאָה כִּי כֵן הַסֶּפֶה שָׁלָא יִשָּׂאָר כָּאֵן רַק יֵלֶךְ לְאֶרֶץ אַחֲרָת, וְנִמְצָא זֶה הוּא מִן ה' שִׁילָה אֶל אֶרֶץ אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם הָרַצוֹן מִן ה':

יש לו אינזה בהירות השכל אזי יעשה, וזו 'אשר אראנך' לשון בהירות השכל:

או יאמר לך לך. הכלל, כאשר האדם בורח מן השונא, אז הוא בורח אל מקום אשר ימצא להמלט את נפשו, אפלו להיות נע ונד בארץ אחרת בכדי להמלט את נפשו מן שונאיו. וכאן שהיה אברהם נרדף מן נמרוד הרשע כמבאר ברז"ל, ושמה חס ושלום תאמר שהיה אברהם נע ונד בארץ אחרת, לזה אמר לו השם יתברך 'לך לך', פלומר לך אל מקומך:

השי"ת אמר לאברהם 'לך לך' שלא יאמרו שמפחד נמרוד נמלט

או יבאר אל הארץ אשר אראנך. הכלל, כאשר האדם מספק אם לעשות או לא, אזי ישפיל בשכלו אם

כשמסופק אם לעשות או לא יראה אם יש לו בהירות השכל אזי יעשה הדבר

עוד יבאר ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך. כי זה כלל גדול, לכל מקום שאדם הולך הוא הולך לשרשו, כי בודאי באותו המקום יש שרשו וצריך להעלות אותן הניצוצות.

לכל מקום שהולך אדם שם שורשו וצריך להעלות הניצוצות, אבל צדיק שכלול מכל ישראל בכל מקום שהולך הוא שורשו

ציונים ומקורות

הרחוקים נדוד, לא מחשבותיו יתברך מחשבותם, המה מדמים בנפשם שכל עצמם עם דרך נסיעתם לארץ מרחקים בעבור הרבות זהב וכסף חילוף סחורתם, ולזה המה מקצים רגליהם, ובאמת הוא יתברך לא כן ידמה, כי אם הוא יודע לתקן ענינו יותר ממנו, ולפעמים יש לו לאדם כבר לחם בארץ מרחקים הנוגע אל בחינתו, והוא צריך לאכול אותו כבר דייקא באותו מקום ובשעה הזאת, או לשתות מלא לוגמיו מים במקום ההוא, ולכוונה הנזכר 'מצעדי גבר כוננו', להרחיק נדוד כמה מאות פרסאות, בכדי להשלים את נפשו עם זה הכבר לחם ושתות מים מעט או הרבה, ולפעמים אפילו אליו לא יגיע, כי אם לאחד ממשרתיו העברים, אם יש לו שם

א. 'ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראנך'.
ב. ראה אלשיך: 'עוד קושיא שניה ורבה היא אלי, היתכן גבר כאברהם יעץ תחבולה לאבד נפשו חלילה, להניח את שרה הגדולה ממנו בנביאות, יבואו אליה גויים ויחללוה והיא בעולת בעל, והיא משבע מצוות בני נח'. וע"ע רמב"ן פסוק י, אור החיים פסוק יא. וע"ע זוה"ק ח"א פא: ג. פרקי דר"א פכ"ו. בר"ר לח, יג. ויק"ר כז, ה. ד. ע"ע אור המאיר פר' צו ד"ה בפסוק ולבש: 'על דרך ששמעתי מהבעש"ט שביאר פירוש הכתוב (תהלים לו, כז) 'מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ', ואמר על אותן האנשים הנוסעים לארץ מרחקים בסחורות וכדומה

לְזֶה אָמַר לְךָ לְךָ לְבַדְּךָ לְשִׁרְשֶׁךָ לְהַעֲלוֹת אוֹתָן הַנִּיצוּצוֹת. אֲבָל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְשִׂמְוֹאֵל שֶׁהָיוּ כְּלָלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, לְזֶה נֶאֱמַר בְּשִׂמְוֹאֵל (שְׂמׁוּאֵל א ז, יז) 'כִּי שָׁם בֵּיתוֹ', בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ שָׁמָּה הָיָה חֵירוֹתוֹ, דִּהְיִינוּ שָׁם הָיָה שְׂרָשׁוֹ, שֶׁהָיָה כְּלָלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל:

בַּפְּסוּק וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדָּלָה שְׁמִי. וְאֶמְרִינָן בְּגִמְרָא (פסחים קיז): 'וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל' זֶה שְׂאֻמְרִים 'אַלְהֵי אֲבֹרָהּ', 'וְאֶבְרַכְךָ' זֶה

שְׂאֻמְרִים 'אַלְהֵי יִצְחָק', 'וְאֶגְדָּלָה שְׁמִי' זֶה שְׂאֻמְרִים 'אַלְהֵי יַעֲקֹב', יְכוּל יְהִי חוֹתְמִין בְּכֻלָּם, תְּלָמוּד לֹמַר 'וְהָיָה בְּרַכָּה', בְּךָ חוֹתְמִין וְלֹא בָהֶם:

כִּי הִנֵּה יֵשׁ שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת אֲשֶׁר הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מְתַנְהֵג בָּהֶם כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהֵם מִדַּת אֶהְבָּה וּמִדַּת הַגְּבוּרָה וּמִדַּת הַתְּפָאָרֶת. וְהִנֵּה כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַנְהֵג בְּבְרוּאָיו בְּמִדַּת אֶהְבָּה אֲזַי כָּל הָעוֹלָמוֹת הֵם מְלֵאִים כָּל טוֹב, וְכִשְׁהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מְתַנְהֵג בְּבְרוּאָיו בְּמִדַּת הַגְּבוּרָה אֲזַי חֵס וְשְׁלוֹם לְפַעֲמִים הוּא לְהַפְּךָ,

כשהבורא מתנהג במידות חסד ותפארת אז העולמות מלאים כל טוב וכשמתנהג בגבורה או לפעמים ח"ו הוא להיפך

◆ **ציונים ומקורות** ◆

לראות את עצמו בהיותו בא אל איזה מקום וליתן אל לבו מה זה ועל מה זה הביא אותו ה' יתברך לכאן, ויראה ויבין בעיני שכלו, כל אחד ואחד לפי מדרגתו ובחינתו מה שצריך לתקן שם'. ה. עיין זוה"ק ח"ג ט. 'משה כללא דכל ישראל הוה'. ועיין שער הפסוקים פר' שמות: 'זוהו סוד מ"ש חז"ל (פסיקתא זוטרית שמות יח, א) על פסוק 'למשה ולישראל', ואמרו 'שקול משה כנגד כל ישראל'. גם ר' עקיבא דרש (שהש"ר א, סה) 'אשה אחת ילדה שישים ריבוא בכרס א', ומנו זה משה' וכו', והטעם הוא, לפי שכולם הם ענפיו וניצוציו, והוא שורש ואב לכולם. וע"ע בר"ר א, כו: 'בכל מקום הוא מקדים משה לאהרן, ובמקום אחד הוא אומר (שמות ו, כו) 'הוא אהרן ומשה', מלמד ששניהן שקולין זה כזה. וע"ע תנחומא קורח ה: 'שמואל ששקול כנגד משה ואהרן שנא' (תהלים צט, ו) 'משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו". ו. ראה ברכות י: 'ותשובתו הרמתה כי שם ביתו' ואמר רבי יוחנן שכל מקום שהלך שם ביתו עמו'. ז. ע"ע אור המאיר שם: 'זוהו הכתוב אצל שמואל 'ותשובתו' שהיה טוב מעיר לעיר, 'הרמתה' היתה במעלה הרמה ודאי, כי נאמן שמואל לנביא וכוחו יפה לתקן, כל מקום בואו 'שם ביתו' לתקן ולהעלות כאילו הוא בביתו, 'ותשובתו הרמתה' ודאי במעלה הרמה ונשואה'.

פת לחם וקיתון מים, ולהיות שאין ידו משגת לנהוג נסיעה למקום רחוק כזה, זאת הגורמת רצון לבעליו לנהוג דרך נסיעתו דייקא למקום זהוהא, בעבור עבדו למלאות כריסו מלחם המזומן לו שם, ושתות מימיו הנוגעים אליו, כי כן גזרה חכמתו יתברך הצריך להשלמת נפשו לקבץ חלקיו, המה אחת מדרכי אל. לזה רומז הכתוב 'מה' מצעדי גבר כוננו', שנוהג איזה נסיעה למקום רחוק הכל הוא מאתו יתברך, כאשר גזרה חכמתו להשלמת נפשו באחת מסיבותיו יתברך הידועים לו יתברך, והוא האדם לא כן ידמה ולבבו לא כן יחשוב, כי אם 'ודרכו' דייקא 'יחפץ' לנהוג נסיעות ובסחורה וכדומה, ומאת ה' שכוח לוח לבו. וע"ע פתגמין קדישין בשם הרה"ק מברדיטשוב ד"ה ואברם כבד: 'ידע האדם בידיעה ברורה וצלולה שכל נסיעות והליכות האדם לאיזה מקומות, הכל לא במקרה הוא חלילה, רק הכל מאת ה' היתה זאת ובהשגחה פרטית, שיש לו לאדם זה שום חלק לתקן שם במקום הזה, הן בתורה ותפילה, הן באכילה ושתיה ושינה לשם שמים, והן בשאר עבודות לשם שמים, להוציא משם הניצוצות הקדושות, להעלותן לשורש אחדותן, ואזי ה' יתברך ברחמיו וחסדיו המרובים מביא את האדם אל המקום זה, וכמו שאמר הבעל שם טוב זי"ע 'מה' מצעדי גבר כוננו' וכו', ועל כן חייב האדם

וּכְשֶׁהִבּוֹרָא בְרוּךְ הוּא מְתַנְהֵג בְּבוֹרְאָיו
בְּמִדַּת הַתְּפָאֶרֶת אֲזַי גַּם כֵּן הֵם מְלֵאִים כָּל
טוֹב, כִּי בְּאֵמֶת תְּכִלִּית מִדַּת הַתְּפָאֶרֶת הוּא
אַהֲבָה", כִּי מִדַּת הַתְּפָאֶרֶת הוּא מֵה
שֶׁהִבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ מִתְּפָאֵר עֲצֻמוֹ כְּבִיכּוֹל
בְּבוֹרְאָיו, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְעוֹרֵר מִדַּת אַהֲבָה
לְהַשְׁפִּיעַ לָהֶם כָּל טוֹב:

וְהִנֵּה מִדַּת הַגְּבוּרָה, אֲפִי עַל פִּי שֶׁהוּא
נִרְאָה שֶׁהוּא לְהַפִּיךְ מִמִּדַּת אַהֲבָה,
כִּי חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְפַעֲמִים הוּא עוֹשֶׂה דִּין

תכלית מידת
הגבורה היא
אהבה כדי
שאח"כ יושפע
כל טוב

בְּעוֹלָם, אֲפִי עַל פִּי כֵן תְּכִלִּיתָהּ הִיא
אַהֲבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָרֵי אִיּוֹב לְאִיּוֹב
'וְהִיָּה רֵאשִׁיתְךָ מִצָּעַר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה
מְאֹד' (איוב ח, ז), כִּי עֵקֶר מִדַּת הַגְּבוּרָה
לַעֲשׂוֹת לְפַעֲמִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם דִּין בְּעוֹלָם
כְּדֵי שֶׁאֲחֵר כָּךְ יִשְׁפַּע כָּל טוֹב, וְכִמוֹ
שֶׁנַּחֲמוּ אִישׁ גַּם זֶה אָמַר עַל כָּל מְקָרָה
אֲשֶׁר הִקְרָה לוֹ 'גַּם זֶה לְטוֹבָה', אֲפִי עַל
פִּי שֶׁהִקְרָה לוֹ אֵיזָה מְקָרָה אֲשֶׁר בְּתַחֲלָה
נִרְאָה לֹא טוֹבָה אֲפִי עַל פִּי כֵן סוֹפָה הִיא

◆ ציונים ומקורות ◆

עד שיעור שיוכל אח"כ לקבלו, וכפי הטובה
הגדולה שבדעת הבורא ברוך הוא להביא עליו
כך צריך להיות הצמצום גדול מקודם, כי אם
יהיה הטובה גדולה יהיה הצמצום שמקודם
שנראה לו לרעה גם כן גדול, וכשמאמין בזה
בודאי יברך על הרעה בשמחה כמו שמברך על
הטובה, כי זהו התחלת הטובה, ובוה מכליל
גבורות בחסדים וכו'. ומי שיש לו דעת ומשכיל
על דרכיו ימצא הטובה שיבוא לו אחר כך.
וע"ע להלן פר' ויחי ד"ה דכבר פירשנו.
י. תענית כא. 'ואמאי קרו ליה נחום איש גם זו,
דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר גם זו
לטובה, זימנא חדא בעו לשדורי ישראל דורון
לבי קיסר, אמרו מאן ייזיל, ייזיל נחום איש גם
זו דמלומד בניסין הוא, שדרו בידיה מלוא
סיפטא דאבנים טובות ומרגליות, אזל בת
בהוא דירה, בליליא קמו הנך דיוראי
ושקלינהו לסיפטיה ומלונהו עפרא, כי מטא
התם שרינהו לסיפטא חונהו דמלו עפרא, בעא
מלכא למקטלינהו לכולהו, אמר קא מחייכו בי
יהודאי, אמר גם זו לטובה, אתא אליהו אדמי
ליה כחד מינייהו, אמר ליה דלמא הא עפרא
מעפרא דאברהם אבוהון הוא דכי הוה שדי
עפרא הוה סייפיה גילי הוה גירי דכתיב (ישעיה
מא, ב) 'יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו', הויא
חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה בדקו מיניה
וכבשוה, עיילו לבי גנזיה ומלוהו לסיפטיה
אבנים טובות ומרגליות ושדרוהו ביקרא רבה'.

ח. עיין פרדס רימונים שער עשר ולא תשע פ"ב:
'עם היות שהתפארת עיקרו קו האמצעי, עכ"ז
עיקרו חסד כנודע שהוא מטה כלפי חסד,
ונטייתו אל הימין'. וע"ע שלה"ק פר' ויצא תורה
אור אות י: 'כי מידתו של יעקב הוא תפארת'
סוד יהו"ה וכו', ונודע כי תפארת הוא המכריע
בין שני המידות של חסד וגבורה וכו', ואף על
פי שהוא מקבל משניהם ומכריע, מכל מקום
מטה כלפי חסד ביותר מלהגבורה'. ט. ע"ע
מאור עינים פר' לך לך ד"ה הנה כמו: 'כמו
שהוא בטובת הבורא ברוך הוא הכללית שהוא
בריאת העולמות שהוצרך להיות מקודם
צמצום מצד הגבורה והדין לטעם הנזכר, כך
הוא תמיד בהוה ובפרטות אפילו בכל אדם כי
קודם שחפץ השי"ת להופיע עליו בחסדו הגדול
ולהטיב לו צריך להיות מקודם צמצום ודין
מצד הגבורה שזהו גם כן טובה לאדם ההוא
באופן שעל ידי זה יוכל אח"כ לקבל טובת
החסד, כי בלעדי הדין והצמצום שבא לו
מקודם לא היה יכול לקבל אור בהירת החסד
שיבוא לו אח"כ מגודל הבהירות כאמור
למעלה בכללות בריאת העולמות, ועל כן
אמרו רז"ל (ברכות נד.) 'חייב אדם לברך על
הרעה כשם שמברך על הטובה בשמחה כך
יברך ברכת הרעה בשמחה', כי באמת הכל
הוא טובה, אפילו הרע ההוא גם כן לטובה
יחשב, כי מצד הצמצום הוא שמצמצם מידת
החסד שחפץ הבורא להטיב לו אח"כ מגבילו

סֵפֶר
זאת
זְכָרוֹן

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ (א)

צריך לרצות לקבל ולהמשיך שפע החכמה אל הגוף

בְּפְרִשְׁת לָךְ לָךְ (בראשית יב, א-ג). יש לפַרֵשׁ 'ויאמר ה' אל אברם' הוא החכמה העליונה, ונקרא אב פידוע כנ"ל ובשם הפְּרִשְׁתָּהּ^א כי פְּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ (תהלים קד, כד) על פן נקרא בזהר (ח"ג רצ). 'אבא', וְזֶה הוּא 'אב רם', 'לָךְ לָךְ' פְּרוּשׁ לְשִׁרְשָׁךְ שֵׁשׁ לְמִטָּה הוּא לְיִשְׂרָאֵל, 'מאַרְצְךָ', כי יש ארץ עליונה^ה, ועל פן פְּתִיב בו (משלי ג, יט) 'ה' בְּחֻכְמָה יִסַּד אֶרֶץ', 'וממולדתך' הוא מקור נשמות ישראל, פְּרוּשׁ הוּא הַבְּרִית, וּבֵית אָבִיךָ, כי צָרִיךְ אָדָם שְׂיִרְצָה לְקַבֵּל וְעַל יָדוֹ תַעֲבֹר הַשֶּׁפַע שֶׁל הַחֻכְמָה הַנִּי"ל, והוא 'מבית אביך' לשון אָבָה, וְכִמּוֹ בְּאִיּוֹב (איוב לד, לו) שְׁאָמַר אֵלָיו 'אָבִי יִבְחַן אִיּוֹב כּוֹי, פְּרוּשׁ לְשׁוֹן רְצוֹן', 'אֶל

הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ לְכָל הַגּוֹף אֲשֶׁר אֲרָאָה לָךְ: 'וְאַנְשֵׁיךָ לְגוֹי גְּדוֹל' לְפָנַי גּוֹי אֲעֻשֶׁךָ גְּדוֹל, וְכֵן פְּתִיב (דברים ד, ו-ז)^ב 'חֻכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינַי הָעַמִּים כּוֹי' וְאָמַרוּ, מִי גּוֹי גְּדוֹל'. וְאִי מְשׁוּם שְׂיִרְצוּ לְגֹזַל אֶת יִשְׂרָאֵל, הוּא כְּאֵלוֹ גּוֹזְלִים אֶת הַחֻכְמָה שֶׁהִיא שְׂרָשָׁם, אָמַר 'וְאַבְרָכְךָ', פְּרוּשׁ אָבְרָךְ אֶת יִשְׂרָאֵל הוּא כְּאֵלוֹ בְּרַכְתִּיךָ, 'וְאֶגְדְּלָה שְׂמֶךָ' בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, 'וְהִיָּה בְּרַכָּה' פְּרוּשׁ עַל יְדֵי הַחֻכְמָה מִמְּשִׁיכִים בְּרַכָּה לְכָל מִי שְׂרוּצִים, 'וְאַבְרַכָּה מִבְּרַכְיָךְ', פְּרוּשׁ מִי שְׂרוּצָה לְהַכְנִיעַ אֶת צַדִּיקִים תַּחֲתָיו אֲכַנִּיעַ אוֹתוֹ תַּחַת הַצַּדִּיקִים, זֶה לְשׁוֹן 'אָבְרַכָּה' כְּמוֹ 'אָבְרָךְ' (בראשית מא, מג) לְפְרוּשׁ רַש"י

השי"ת בירך את ישראל שיהיו גדולים בפני האומות ושיהיו בבחי' חכמה כאברהם

הרוצים להכניע הצדיקים כינעם השי"ת

◆ ציונים ומקורות ◆

אלימלך פר' לך לך ד"ה וזהו לך: "לך לך מארצך כו', פירוש שלא תשגיח על ארצך ועל בית אביך, ותלך לשורשך. 'אל הארץ' העליונה. ו. עיין זוה"ק ח"ג רמח. "בחכמה יסד ארץ, חכמה אבא, ארץ ברתא'. וע"ע שם רנח. 'עטרא על ה' דאיהי ברתא, והיינו 'ה' בחכמה יסד ארץ' אבא יסד ברתא'. ז. עיין רש"י שם: "אבי, כמו 'ותפר האביונה' (קהלת יב, ה), לשון רצון, כך חברו מנחם, וכן פתרונו 'אבי יבחן איוב' רצוני ומאווי שיבחן איוב'. ח. 'שמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו'. ט. עיין שם ד"ה אברך: 'אמר לו בן דורמסקית, עד מתי אתה מעוות עלינו את הכתובים, אין

א. 'ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. ואברכה מברכך ומקללך אאור ונברכו בך כל משפחות האדמה'. ב. לעיל פר' בראשית ד"ה וכן נמי פירשנו. ג. עיין פרדס רימונים שער הנתיבות פ"א: 'והענין כי דפוס כל הנבראים הם בחכמה כדכתיב 'כולם בחכמה עשית', ומשם נמשכים בדקות עד המלכות וכו', 'ספר עלאה' הוא חכמה, ואמר 'אבא דכולא', מפני שהחכמה נקרא ספר, מטעם שבו כל המקורות הדקים אשר לפרטי הדברים נאצלים ונבראים ונוצרים ונעשים כולם נכללים בדקות בחכמה בסוד ל"ב נתיבות שבהם נבראו ונחקקו כל הדברים גדולים וקטנים שממנה ולמטה'. ד. ע"ע להלן פר' לך לך (ב) ד"ה וזה י"ל ויאמר ה'. ה. ע"ע נועם

לְשׁוֹן בְּרַךְ וְהִכְנַעְהָ, וּמִי שֶׁמְבַזָּה הוּא
'מְקַלְלֶךָ, אָאֵר' לְגַמְרִי, 'וְנִבְרַכְו בְּךָ', פְּרוּשׁ
אִתָּה תִקַּח הָעֵקֶר וּלְמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה'
יְהִיָּה הַתְּמַצִּית':

וְקָרוֹב לְזֶה פִּרְשָׁנוּ 'אֵל תִּירָא אֲבָרָם'
(בראשית טו, א) י"א. הוּא לְפַעְמִים אֵין
לְאָדָם כָּל כֶּף דְּבִקּוֹת הַבּוֹרָא, וְזֶה הוּא 'אֲב'
רָם', הוּא רָם מִמֶּךָ, 'אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ' פְּרוּשׁ
הַתְּשׁוּבָה, כִּי 'אֲנִי' הִיא תְּשׁוּבָה תִּתְּאָה
שֶׁהִיא מִיִּרְאָה י"ב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים לב, לט)
'אֲנִי אֲנִי הוּא אֲנִי אֲמִית וְאֶחְיֶה' כו', עַל
כֵּן מְתִירָא וְשָׁב, 'אֲנֹכִי' הוּא תְּשׁוּבָה

כשאין לאדם
דביקות יעשה
תשובה תתאה
ועילאה

עֲלֵאָה י"ג, הוּא מְתִירָא מִחֲמַת רוּמָמוֹת אֵל,
וְלִזֶּה יֵשׁ לוֹמַר מְרָמֵז ה'כ"ף' יתְעַלֶּה י",
כְּתָר, לְשׁוֹן סוּבָב, כְּמוֹ 'כְּתָרוֹ אֶת בְּנֵימָן'
(שופטים כ, מג) ט"ו, שֶׁמְתִירָא שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא סוּבָב כָּל עֲלָמִין סִבַּת כָּל הַסְּבּוֹת, כִּי
צָרִיף לָךְ הַתְּשׁוּבָה:

וּבְפִסּוּק וְהַחִיּוֹת מְרִאִיהֶן כְּגַחְלֵי אֵשׁ
כו' (יחזקאל א, יג). דְּהִנֵּה
הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חַי הָעוֹלָמִים.
וְאוֹרִינְתָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּלָּא חֲדָט'
וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ, אִם לוֹמַד תּוֹרָה עִם

כשלומד תורה
בדחילו ורחימו
שווכר את
הבורא, מייחד
כל העולמות

◆ ציונים ומקורות ◆

כולהו טבין אבל לאו כל אפיא שוין, אית בר נש
דאיהו רשע גמור כל ימיו ואיהו עובר על כמה
פיקודין דלא תעשה ומתחרט ומודה עליהו
ולבתר כן לא עבד לא טב ולא ביש, לדא ודאי
ימחול ליה קודשא בריך הוא, אבל לא דיזכה
לתשובה עילאה. אית בר נש לבתר דייתוב
מחטאיו ומתכפר ליה איהו אזיל בדרך מצוה
ומתעסק בכל כחו בדחילו ורחימו דקודשא בריך
הוא, דא זכי לתשובה תתאה דאתקרי ה', ודא
איהו תשובה תתאה. ואית בר נש לבתר
דמתחרט מחובוי ויעביד תשובה ויתעסק
באורייתא בדחילו ורחימו דקודשא בריך הוא
ולא ע"מ לקבל פרס דא זכי' וכו'. וע"ע להלן
ליקוטים (ב) ד"ה ועפ"ז יבוא הפסוק, דברי אמת
פר' תזריע ד"ה אשה. יד. בדפוסים ראשונים
ית', ואולי ר"ל יתירה. טו. ראה רש"י שם:
"כתרו את בנימין, הקיפו את בנימין, ככתר
המקיף את הראש. וכן 'אבירי בשן כתרונני'
(תהלים כב, יג), וכן 'כי רשע מכתיר את הצדיק'
(חבקוק א, ד). וע"ע פרדס רימונים שער ערכי
הכינויים פי"א ערך כתר: 'ויש שפי' כתר מלשון
'מכתיר' שהוא לשון סיבוב, שמסבב לכל
האצילות'. וע"ע להלן ליקוטים (א) ד"ה פי' על
פסוק כתרו את בנימין. טז. עיין זוה"ק ח"ג עג.
'דתנינן, ג' דרגין אינון מתקשרן דא בדא,
קודשא בריך הוא אורייתא וישראל, וכל חד

'אברך' אלא לשון ברכיים, שהכל היו נכנסין
לפניו ויוצאין תחת ידו, כענין שנאמר (בראשית
שם) 'ונתון אותו' וגו'. י. עיין זוה"ק ח"ב קנב:
'בגינהון דישראל יהיב מזונא ושבעא לכל
עלמא, ואלמלא ישראל לא יהיב קודשא בריך
הוא מזונא לעלמא, והשתא דישראל אינון
בגלותא עאכו"ו דנטלי מזונא על חד תרין,
בזימנא דהוו ישראל בארעא קדישא הוה נחית
לון מזונא מאתר עילאה, ואינון יהבי חולק
תמצית לעמין עובדי כוכבים, ועמין כולהו לא
אתזנו אלא מתמצית, ועיין שלה"ק פר' לך
תורה אור אות טו: 'לאחר שנכנס אברהם לפניו
וזכה בארץ, אזי יתברכו ממנו כל משפחות
האדמה, כי כל הארצות ניוזנות מתמצית ארץ
ישראל, ושבעים שרים שלמעלה הם ענפים
מתפשטים חוצה, וזהו 'ונברכו' לשון בריכת
האילן, הענפים המתפשטים מגוף האילן'.
יא. 'אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם
במחזה לאמר אל תירא אברם אנוכי מגן לך
שכרך הרבה מאוד'. יב. עיין זכרון זאת פר'
וירא ד"ה וירא: 'ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתיך
אנוכי' (רות ג, יג) הוא תשובה, כי 'אני' הוא יראה,
כמו גיבור שמטיל אימה אומר 'אני אני הוא',
'ואנוכי' הכ"ף מרומז ב'כתר' הוא 'מלכות' 'באור
פני מלך חיים' (משלי טו, טו) הוא תשובה'.
יג. עיין זוה"ק ח"ג כג. 'תשובה דעבדין בני נשא

קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׂזוֹכֵר אֶת הַבּוֹרֵא בְּרוּךְ הוּא וְלוֹמֵד בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ, כְּלָא חַד, מְיַחַד כָּל הָעוֹלָמוֹת:

וְהִנֵּה כְּתִיב (בראשית ב, ו) 'וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ וְהִשְׁקָהּ כו"ו'. 'אֵד' לְשׁוֹן שְׁבָרִי, הַצֵּעַר שֶׁל הָאָדָם וְתִשׁוּקָתוֹ 'עוֹלָה מִן הָאָרֶץ', וְהִשְׁקָהּ אַחַר כֵּךְ 'כָּל פְּנֵי אֲדָמָה' לְשׁוֹן אֲדָמִימוֹת, מְרַמֵּז עַל הַדִּין וְהַצֵּעַר שֶׁלוֹ. וְהִנֵּה מִי שְׁלוֹמֵד וּמְתַאָּוֶה לְהִבִּין וַיֵּשׁ לוֹ צֵעַר שְׂאִינוֹ מְבִינֵן, עוֹלָה אָדוּ, וְכֵן לֹא בִינָה הָאֵיךְ שֶׁהוּא מְתַאָּוֶה, אִם בְּנִגְלָה אִם בְּנִסְתָּר, וְאִם בְּשִׁקָּר לְאִישׁ שְׂאִינוֹ הוֹלֵךְ בְּאֶמֶת, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (שמואל ב כב, כו-כוז) ט' 'לְגַבֵּר תָּמִים תִּתְמָם, וְעַם עֲקֹשׁ תִּתְפַּל':

המוצטער ומשתוקק להבין בתורה בא לו בינה כנגלה ובנסתר וכן לשקר לאדם שאינו הולך בדרך האמת

וּמִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת לוֹ הָאוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַחַיּוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא (איכ"ר פתיחתא ב) ב' 'הַמְּאוֹר שְׁבָה', וְכֵן 'וְתוֹרָה אוֹר' (משלי ו, כג), וְכִיּוֹן שֶׁהִיא כְּלָא חַד עַם הַבּוֹרֵא בְּרוּךְ הוּא נִקְרֵאת חַיּוֹת כ"א, שֶׁהַבּוֹרֵא נִקְרָא חַיּוֹת, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ מִמִּילָא חֲכָמָה וּבִינָה וְאֶהְבָּה וְיִרְאֶה וְהִפְלֵל נִקְרָא חַיּוֹת כ"ב, כְּמוֹ 'הַחֲכָמָה תִּחְיֶה' (קהלת ז, יב), וְכֵן 'עֵץ חַיִּים הִיא' כ"ג (משלי ג, יח), וּמִהֶם כָּא הָאֶהְבָּה וְיִרְאֶה כ"ד, וּמִי שֶׁמְתַאָּוֶה לְזֶה וְחוֹשֵׁק לְזֶה, צָרִיךְ לְלַמֵּד גַּם בֵּין בְּחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרֵא בְּרוּךְ הוּא וּדְחִילוֹ וּרְחִימוֹ וְחֻשָׁק רַב:

המתאוה לחיות ואור בתורה ילמד ויזכה לחכמה ובינה אהבה ויראה

וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ 'וְהַחַיּוֹת מְרַאֲיֶהֶן כְּגַחֲלֵי אֵשׁ, וְאֶרָא כְּעֵין הַחֲשָׁמַל' (יחזקאל א,

חיות התורה באה כשלומד באש אהבת הש"ת

◆ ציונים ומקורות ◆

דרגא על דרגא סתים וגליא'. יז. 'ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה'. יח. עיין ירושלמי תענית פ"ב ה"א: 'ואד יעלה מן הארץ' עלה שבר מלמטן מיד הגשמים יורדין. ובקרבן העדה שם: 'עלה שבר מלמטן' שהבריות שוברים לבם האבן והזונה. דרשו 'איד' לשון שבר, כמו 'שמח לאיד לא ינקה' (משלי יז, ה). יט. 'עם חסיד תתחסד עם גיבור תמים תיתמם. עם נבר תיתבר ועם עקש תיתפל'. וראה עוד תהלים יח, כו-כוז: 'עם גבר תמים תיתמם. עם נבר תתברר ועם עיקש תתפתל'. כ. 'ר' הונא ור' ירמיה בשם ר' חייא בר אבא אמרי, כתיב (ירמיה טז, יא) 'ואותי עזבו ואת תורתי לא שמרו', הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב'. וע"ע ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז. כא. עיין זוה"ק ח"א קסד. 'אמר רבי ייסא, הא שכינתא לגבן נתעסק במילי דאורייתא, דכל מאן דעסיק במילי דאורייתא וישתדל בה זכי לאמשכא ליה בהדיה. פתח רבי יצחק ואמר, 'חי ה' וברוך צורי וירום אלהי ישעי' (תהלים יח, מז), האי קרא איהו רזא, 'חי ה'', וכי לא ידענא דקודשא בריך הוא

אקרי 'חי', אלא אפילו צדיק גמור איהו אקרי 'חי', דהא 'חי' צדיק איהו לעילא וצדיק איהו לתתא, לעילא קודשא בריך הוא אקרי 'חי', לתתא צדיק אקרי 'חי' דכתיב (שמואל ב כג, כ) 'ובניהו בן יהוידע בן איש חי' אמאי אקרי 'חי', בגין דאיהו צדיק, דהא צדיק 'חי' אקרי, 'חי' העולמים, 'וברוך צורי', כולא חד, 'חי' ו'ברוך', דלא מתפרשי מהדדי, דכד מתחברין כחודא אקרי 'באר מים חיים'. כב. עיין להלן פר' בשלח ד"ה י"ל לשון מזורזים: 'וכן פירשנו 'מכלכל חיים בחסד', פי' בחסד שעושה הבוב"ה לנו מכלכל נמי 'חיים', אור עליון מאתו נקרא 'חיים', כי הבוב"ה נקרא 'חי' עולמים, גם שפעו הזיו והזוהר נקרא 'חיים', וגם כי 'טועמיה חיים זכו', 'ואכל וחי לעולם' (בראשית ג, כב), באים עי"ז לעולם שכולו חיים, וגם כי בא שכל, וכתיב 'והחכמה תחיה בעליה', גם הבינה 'עץ חיים הוא'. כג. עיין תיקו"ז סז: 'אימא עילאה מנא לן דאתקרי 'חיים', כמה דאת אמר (משלי ג, יח) 'עץ חיים היא' ודאי'. כד. עיין תיקו"ז כה: 'דחילו ורחימו אבא ואימא'. ועיין קהלת יעקב ערך יראה.

ספר
זְכָרוֹן
זאת

פרשת לך לך

בַּמִּדְבָּר יֵשׁ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵעֲשֶׂה לָּךְ לְגוֹי גָּדוֹל^ב (בראשית יב, ב)

זֶה שְׂאוֹמְרִים אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כּוֹ, יְכוֹל יְהִיו חוֹתְמִין בְּכֶלֶם, תִּלְמוּד לֵאמֹר וְהִנֵּה בְרָכָה, בְּךָ חוֹתְמִין וְלֹא בָהֶם. וְהִנֵּה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם נִקְרָא (שם יז, ה) 'אֲב הַמּוֹן גּוֹיִם', יֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּהִנֵּה יִרְשׁ מִדַּת הַחֶסֶד וְאַהֲבָה. וְהִנֵּה פִרְשָׁנוּ שְׂאִיתָא^א אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם עָבַד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה וְיִצְחָק בְּפִחַד וְיַעֲקֹב בְּשִׁנְיָהֶם לְפָאָר לְיוֹצְרָנוּ שְׂיִתְפָּאָר בּוֹ. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק לְמָה חֲדָשׁ יִצְחָק וְלֹא הָיָה לוֹ דֵּי בְמִדְרַגַּת אָבִיו, וְכִי הִחֲזִיק אֶת אָבִיו לְמַגְרַע וּמְמַעֵט:

אברהם עבד את ה' באהבה ויצחק בפחד ויעקב בשניהם, ויש להבין למה לא הלך יצחק במדרגת אביו

אָךְ אָמַת יוֹרָה דְרִכּוֹ, שְׂאַבְרָהָם אָבִינוּ שְׂרָשׁוּ הוּא מִדַּת הַחֶסֶד וְגוֹרִם

אברהם אבינו התחיל לעבוד ביראה ובא לו שפע אהבה משורשו ואח"כ נפתחו לו שערי החכמה ובא ליראת הרומונות

אַהֲבָה לוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִנֵּה וְדַאי הָרַאשׁוֹן הוּא יִרְאָה וּבּוֹשָׁה, זֶה קוֹדֵם לְכָל, וְהִנֵּה אַבְרָהָם אָבִינוּ גַם כֵּן פָּחַד אֶת הַבּוֹרָא בְרוּךְ הוּא, וְתִכְף שְׂהִתְחִיל לְהִתְדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבוֹשָׁה מְלַפְנֵינוּ בָּא לוֹ שְׁפַע קִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ מְשָׂרְשׁוֹ, וְכָל מָה שְׂהִתְדַבֵּק יוֹתֵר בָּא לוֹ שְׁפַע אֹר מְשָׂרְשׁוֹ יוֹתֵר וְהוּא אַהֲבָה, וְלֹא הָיָה יְכוֹל לְפַחַד מִגְדֵּל הָאַהֲבָה. כִּי אִם שְׂלֹא יָבֵא לוֹ חֵס וְשְׁלוֹם מְעוֹט יִרְאָה, עַל כֵּן עַל יְדֵי 'אַהֲבָה' גִּימְטְרִיא 'אַחַד' בּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִפְתְּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי חֲכָמָה וְהִשְׁיֵג מְרוֹמָמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה עַד אֵין קֵץ, וְנִתְיָרָא עוֹד יִרְאֵת הַרוֹמָמוֹת עַל יְדֵי חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה אֶלְקוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם:

ציונים ומקורות

יראה על רישיה דבר נש, אתער לבתר אהבה דאיהו ימינא. וע"ע יושר דברי אמת קונטרס ראשון: 'בלתי יראה ופחד בלב אין זה רק חיצינויות אהבה כמבואר בכתבים של הרב מו"ה דוב בער זלה"ה הרי הם תחת ירך זיל קרי בהם, וכמבואר בספר חסד לאברהם ג"כ, כי כל מה שאדם עובד ה' ועוסק בתורה בלתי יראה, ר"ל פחד הלב, ר"ל שתיפול עליו פחד בלב מן השי"ת, ובלתי זה הכל הוא מבחוץ, אבל ביראה נאמר 'זה השער לה', כי מי שבא בשער שהמלך בו נופל עליו יראה בטבע, כן האדם כשנופל עליו פחד השי"ת בלבו סימן שנכנס במחשבתו בשער המלך. וע"ע זאת זכרון פר' תז"מ ד"ה וזה י"ל אשה, פר' חוקת (ג) ד"ה והנה היראה. ז. עיין שער הכוונות דרושי העמידה דרוש ב: "אלהי אברהם" הוא 'חכמה' הנקרא 'אלהי

א. במ"ר יא, ב. ב. 'ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה'. ג. ברכת מגן אבות בשמו"ע. ד. 'ואעשך לגוי גדול' זהו שאומרים 'אלהי אברהם', 'ואברכך' זהו שאומרים 'אלהי יצחק', 'ואגדלה שמך' זהו שאומרים 'אלהי יעקב', יכול יהיו חותמין בכולן, ת"ל 'והיה ברכה', כך חותמין ולא בהם. ה. זוה"ק ח"ג שב. 'אברהם ידע ליה לקודשא בריך הוא מיגו אספקלריא דיליה דאיהי מידת הגדולה מידת החסד ימינא דמלכא ועל דא אחיד בה ולא שביק לה לעלמין ועביד טיבו עם כל בני עלמא וכו', יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה דאיכרי פחד יצחק ודחיל ליה לעלמין, יעקב ידע ליה מיגו דרגא דתפארת דאיהו כליל מחסד ופחד ואיכרי אמת ואחיד בה'. ו. עיין זוה"ק ח"ב רטז. 'אהבה שריא לבתר יראה, ורזא דמילה, כיון דשארי

מיד שנתדבק
יצחק בהש"ת
בא לו שפע
ממדות הפחד
ואח"כ נפתחו
לו שערי בינה
והשיג גדול
חסד ה'

וַיִּצְחָק אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם גַּם כֵּן רָצָה
לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה, וְתַכְפֵּף
שְׁהִתְדַבֵּק בּוֹ בְּבוֹשָׁה בָּא לוֹ שֶׁפַע מִשְׁרָשׁוֹ
שְׁהִיָּה מֵדַת הַפְּחַד, וְכֹל מֵה שְׁהִתְדַבֵּק
יִתֵּר בָּא לוֹ יִתֵּר פֶּחַד וְלֹא הִיָּה יָכוֹל
לַעֲבֹד מִפְּחַד, אֶךְ מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יִמְעַט
מֵעֲבוּדַת שְׂמִים וּמִלְשֻׁבְּחֵהוּ עַל יְדֵי פֶּחַדוֹ
הַגָּדוֹל" נִפְתְּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי בִינָה וְהָשִׁיג גְּדוֹל
חֶסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ וְגֵרָם לוֹ גַּם אֲהָבָה, וְזֶה
שׁוֹפֵר אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק' תִּקְפוֹ שֶׁל יִצְחָק^ט,
וְהוּא גֹרֵם לוֹ עֲבוּדָתוֹ וְנִקְרָא אֱלֻקוֹתָיו':
וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ שְׁרָשׁוֹ מְדָה מְמַצֶּעֶת, דַּעַת,
לְפָאֵר לְיוֹצְרָנוּ מְכַל הַנִּל, עַל כֵּן
יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם דְּהוּא יוֹשֵׁב

ליעקב אבינו
נמשך בעבודתו
אהבה ויראה
מתפארת
הכולל שניהם
ואח"כ נפתח
לו שער הדעת
הכולל חכמה
ובינה

אֱהָלִים' (בראשית כה, כז)^ט תִּפְאָרַת הוּא חָנּוּךְ
וְסוּמְק"י, זֶה הוּא תִּפְאָרַת לְאָדָם, וַיֵּשׁ בּוֹ
אֲהָבָה וַיִּרְאֶה. וְהִנֵּה בְּהִתְדַבְּקוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּבוֹשָׁה דְּהוּא הִתְחַלָּה לְכַל"י, בָּא לוֹ שֶׁפַע
אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ מִחֶסֶד וּפְחַד אֲהָבָה וּפְחַד
בִּיחָד, וְהִנֵּה לְאַהֲבָה צָרִיף שְׁעָרֵי חֲכָמָה
לְהִפְתַּח לוֹ כַּנִּל"י וּלְפֶחַד שְׁעָרֵי בִינָה
כַּנִּל"ט, וְכִיּוֹן שְׂבָאִים לוֹ בִּיחָד צָרִיף
לְהִפְתַּח לוֹ שְׁעַר הַדַּעַת הַכּוֹלֵל חֲכָמָה
וּבִינָה, כִּי עַל יְדֵי חֲכָמָה וּבִינָה יוֹדְעִים^ט,
וְנִקְרָא זֶה אֱלֻקוֹתוֹ", כִּי בְּזֶה יֵשׁ בּוֹ
תְּרוּיָהוּ בִּיחָד, לְבוֹא בִּינָה לְהִבִּין חֶסֶדוֹ
נִגְדַת מֵדַת הַפְּחַד לְהִמְתִּיק, וְנִגְדַת הָאַהֲבָה
שְׁעָרֵי חֲכָמָה:

◆ ציונים ומקורות ◆

זוה"ק ח"א רנו. 'ויאמר אלהים יקוו המים'
(בראשית א, ט) לקבל דא דרגא דתפארת, דאיקרי
קו האמצעי, ולקבליה דיעקב דאיהו תליתאי
וכו', ועל דא איקרי יעקב 'איש תם יושב
אוהלים', שלים בכולא, שלים בחסד שלים
בדינא, שלים במיא שלים באשא, 'יושב אוהלים'
תרין, חסד וגבורה, ונטיל כולא ואתעביד בידיה
רחמין'. יב. ראה תיקו"ז לט: 'תרין גווינין
דשושנה חיזור וסומק, רחמי ודינא, דאינון חסד
וגבורה, ותמן ריחא דשושנה, ודא איהו עמודא
דאמצעיתא'. יג. ראה לעיל ד"ה אך האמת.
יד. ד"ה אך האמת. טו. ד"ה ויצחק. טז. עיין
ספר הליקוטים להאריו"ל פר' בראשית סי' ג:
'כבר ידעת כי מכח חכמה ובינה מתהווה דעת,
המשל בזה הוא, כמו אדם שלמד חכמה ומבין
דבר מתוך דבר מכח הבינה, ומתוך ההבנה הזאת
מסכים לדבר אחר, וזאת ההסכמה הוא הדעת
הנולד מחכמתו ובינתו, וכן בספירות מחכמה
ובינה כשמכין ניצוצותיהם יחד, התכלית
הכללות היוצא מחיבור ההוא נקרא דעת'.
יז. עיין שער הכוונות שם: 'ואלהי יעקב' הוא
הדעת אלהי התפארת הנקרא יעקב'.

אברהם' שהוא החסד הנקרא אברהם'. ה. ע"ע
זאת זכרון פר' כי תשא ד"ה והנה כתיב כי:
'אהבה מסיר מאדם מעט היראה הגדול הגורם
מורא מלשבח את הבורא ב"ה ביראה'. וע"ע שם
פר' חיי שרה ד"ה וזה להנחיל: 'בעת שרוצה
הבורא ב"ה נותן אהבה ולוקח ברגע היראה
מהאדם, כדי שיהיה האדם יכול לעבוד את
הבורא ב"ה וכו', הצדיק שהוא שפל בעיני עצמו
ומחזיק עצמו לדרדקי בשביל שמישיג רוממות
אל וכו', והנה מחמת יראה הי' קשה לעבוד את
הש"י כראוי כרצונו הטוב בחשק ובשמחה גדולה
כראוי ובהתלהבות, נותן הש"י האהבה גדולה
לאדם, ואהבה מקלקלת את השורה עובד בחשק
רב'. ט. ראה זוה"ק ח"ג צט. 'ודא שופר אילו
דיצחק איקרי, תוקפיה דיצחק'. ועיין שלה"ק מס'
ראש השנה תורה אור: 'דא שופר אילו' כו'.
פירוש, הבינה שהיא שופר העליון הוא אילו
תוקפו וכוחו של הגבורה, מלשון 'ואת אילי
הארץ לקח' (יחזקאל יז, יג), ובסוד זה, אנו צריכים
ליקח שופר של איל, לרמוז על אילו של יצחק'.
י. עיין שער הכוונות שם: 'ואלהי יצחק' הוא
הבינה אלהי הגבורה שנקרא יצחק'. יא. עיין

עבודת יעקב
שיריה תפארת
ונח"ר להשי"ת
לכן יש לו
נחלה בלי
מצרים משא"כ
אהבה ויראה
תלויים באדם
עצמו

וַיֵּשׁ לְפָרֶשׁ עוֹד, כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם עֲבָד בְּהַתְּפָאָרוֹת שְׂיִתְּפָאָר
בו יתְּבַרַךְ וְתִהְיֶה לוֹ יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ תְּלָה
הַדְּבָר לוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל כֵּן יֵשׁ לוֹ נַחְלָה בְּלִי
מִצְרַיִם כִּפְרוֹשׁ הַשְּׂעִרִי אוֹרְהִיט, מֵהַ
שְּׂאִיִן כֵּן אֶהְבֶּה תְּלוּי בוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב וְכֵן
פָּחַד יֵשׁ לוֹ פָּחַד עַל כֵּן תְּלוּי מְעַט
בְּהַעוֹלָם, כִּי 'עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה' (תהלים פט),

ג), וְדֵי לְמִבֵּין, מֵהַ שְּׂאִיִן כֵּן יַעֲקֹב אָבִינוּ
עָלָיו הַשְּׁלוֹם ב:

וְזֶה 'יֵאלֹקִי יַעֲקֹב', וְיָדוּעַ כִּי זֶה הוּא 'עֵץ
חַיִּים', כִּי הוּא דְבוּק בְּעֵץ חַיִּים מִהַלָּךְ
ת"ק שְׁנֵה־בֵּי (גוּפָא דְמִלְכָּא כְּבִיכּוֹלֵב).
וְהֵנָּה הַשֵּׁם, שֵׁם הָאָדָם הוּא לְבוֹשׁ שָׁל
הַחַיּוֹת, כֵּן שְׂמַעְתִּי מִהֶרֶב הַמְּגִיד רַבִּי
יְחִיאֵל שְׂיַחֲיָה לְאוֹרְהִיט יָמִים טוֹבִים בֵּי, וּמוֹכֵן

שורש יעקב
מעין החיים
ולכן נאמר בו
'אנגדלה שמוך'
כי השם הוא
לבוש לחיות

ציונים ומקורות

נואף וכו', ויצחק לקח יראה, הגם שהי' לו אהבה
העיקר הי' יראה ופחד אל עליו, ויראה גורם
התרחקות וכו', וע"כ יצא ממנו עשיו שהוא
שונא את ישראל וכו', ויעקב שמעתי לקח מידה
מוצעת, לפעמים אהבה בעת שצריך לעבוד את
הש"י, ופעם ביראה, והכל שיתפאר הש"י בו.
והנה במה טוב יותר האהבה היה עובד מאהבה,
וכן להיפך, כי היה כלול מאברהם ויצחק.
כא. ראה בר"ר טו ז: 'א"ר יהודה בר אלעאי, עץ
חיים מהלך ת"ק שנה וכל מי בראשית מתפלגין
מתחתיו'. וע"ע זוה"ק ח"א לה. תיקו"ז קב: ועיין
זוה"ק ח"א קנז: 'יעקב דא תפארת קדישא'. וע"ע
פרדס רימונים שער ערכי הכינויים פט"ז ערך
עץ: 'עץ סתם הוא התפארת וכו', אמנם לפעמים
נקרא עץ החיים וכו'. ועליו נאמר שהוא מהלך
ת"ק שנה, שהוא ה' ספירות כל א' כלול מעשר,
ועשר מעשר הם ת"ק'. וע"ע שלה"ק פר' חי
שרה תורה אור. כב. ראה תיקו"ז יז. 'תפארת
גופא'. כג. עיין זאת זכרון פר' לך לך (ב) ד"ה
ולהצדיק גופיה: 'שמעתי מהרב המגיד
מזלאטשוב שיחי' ששם כל אדם הוא לבוש
לחיות שלו, על כן כשמתפלל על האדם בכל
מקום והוא במקום אחר, אינם מזכירים כי אם
את שמו ברפואה, ע"י אותם אותיות של
הרפואה, הם הלבוש של אור הרפואה,
ממשיכים הרפואה להאדם ובא חיות לתוך
שמו'. וע"ע באר מים חיים פר' בראשית ד"ה
ונראה: 'ועיקר קריאת שמות של אדם היה הכל
ל'נפש חיה' (בראשית ב, יט), כלומר לערך הנפש
שבו ששם זה הוא חיותו. ועל כן שמעתי מפי
אדמו"ר נור ישראל וקדושו אור עולם

יח. ראה שבת קיח. 'כל המענג את השבת נותנין
לו נחלה בלי מצרים וכו', כיעקב שכתוב בו
(בראשית כח, יד) 'ופרצת ימה וקדמה וצפונה
ונגבה'. יט. שער ה': 'הנני מאיר עיניך במדרש
שאמרו רז"ל בענין יעקב עליו השלום שאמר לו
ה' יתברך 'והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה
וקדמה וצפונה ונגבה' וכו', לנחלה שלך אין לה
מצרים. והנני מאיר עיניך בזה הסוד. נחלת
אברהם ויצחק יש לה מצרים, שהרי שבעים
שרים מקיפים סביבותיהם והם מצרים ומצירים
להם, אבל יעקב שהוא קו האמצעי עולה לבדו
עד הכתר, מקום שאין השרים עולים. הרי אין
לנחלת יעקב מצרים והוא פורץ כל המצרים,
שהרי כל השרים עולים עד הימין והשמאל כנגד
אברהם ויצחק, אבל יעקב שהוא באמצע עולה
לבדו עד הכתר עד אין סוף, שהוא נחלה שאין
לה מצרים, ונשארים כל השרים וממשלותם
למטה מנחלת יעקב'. וע"ע דברי אמת פר' לך לך
ד"ה במדרש רבות: 'ועיקב אבינו היה כל מגמתו
להיות לו ית' נחת רוח ויתפאר בו, כמו מה
שמתפאר בו מסתמא יש לו נחת רוח, על כן עבד
את הקדוש ברוך הוא באהבה ופחד, פעם בזה
פעם בזה פעם בשניהם, כדי להיות לו ית' נחת
רוח, והנה אהבה אפשר בה גם אהבה גשמיות,
גם פחד כן. [אבל זה] להיות לו ית' נחת רוח הוא
דבוק בו ית' לבד, על כן זכה לנחלה בלי מצרים,
שהוא דבוק באין סוף, ולא היה בו אחיות שום
רשע, והיתה מיטתו שלימה'. כ. ע"ע זאת זכרון
פר' תולדות ד"ה עוד פירשנו פסוק ייראו: 'מידת
אהבה לפעמים אפשר להיות אהבה למקום
אחר, ע"כ יצא מאברהם אבינו ע"ה ישמעאל

סֵפֶר
דְּבָרַי
אֱמֶת

פרשת לך לך

לְפָסוּק לָךְ לָךְ (בראשית יב, א) בְּקִצּוֹר. 'לָךְ' לְשׂוֹשֶׁה, לְהַתְּדַבֵּק בְּשׂוֹשֶׁה, 'מְאַרְצָךְ' הָעוֹלָם עֲשִׂיהָ, 'וּמְמוֹלְדֶתְךָ' הוּא עוֹלָם הַמְּלָאכִים, עַל שֶׁם פִּי עָקַר תּוֹלְדוֹתֶיהֶן שֶׁל צְדִיקִים הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים

אברהם נצטוו לילך מעולם העשיה ומעולם המלאכים

וּמְכַל מְצוּהָ נִבְרָא מְלֶאךָ פְּרָקְלִיט אֶחָדִי עַל כֵּן נִקְרָא 'מּוֹלְדֶתְךָ': 'וּמְבִית אָבִיךָ' הוּא עוֹלָם הַמְּחַשְׁבָהי (כִּי הֲרָצוֹן הוּא קוֹרֵם לְמַחְשְׁבָה, 'אָבִיךָ' לְשׁוֹן רָצוֹן לְשׁוֹן 'אָבָה'). וּפְשׁוּט,

'מבית אביך' הוא בינה עולם המחשבה

ציונים ומקורות

א פ"א: 'ואלו ד' חלקי בריאה שסימנם אבי"ע, אצילות בריאה יצירה עשיה, רמו הנביא ע"ה באומרו 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו' (ישעיה מג, ז) וכו', ונגד עולם אצילות שהם הספירות וכו', רמו הנביא באומרו 'הנקרא בשמי' וכו', ונגד עולם הבריאה שהוא הכסא הכבוד רמו הנביא באומרו 'ולכבודי בראתיו', כי אין סוף ב"ה אומר עולם הבריאה בראתי לכבודי, שיהיה כסא כבודי וכו'. ונגד עולם יצירה שהם המלאכים רמו הנביא באומרו 'יצרתיו', ר"ל יצרתי עולם יצירה שהם המלאכים. ונגד עולם עשיה שהוא עולם הגלגלים כוכבים ומזלות וכו', אמר 'אף עשיתיו' שהוא לשון עשיה. ד. ראה רש"י שם ד"ה אלה תולדות נח נח איש צדיק: 'לימדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'. וע"ע בר"ר ל, ו. ה. עיין מגן אבות לרשב"ץ אבות פ"ד מי"א: 'העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד', הוא מלאך מליץ יושר, שנאמר (איוב לג, כג) 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם יושרו'. וע"ע זו"ח עז: ו. עיין תיקו"ז סח: 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו' (ישעיה מג, ז) 'בראתיו' דא נשמתא קדישא דאיהי עולם המחשבה. ז. ע"ע זאת זכרון פר' לך לך (א) ד"ה בפרשת לך: 'מבית אביך' לשון 'אבה', וכמו באיוב, שאמר אליהו (איוב לד, לו) 'אבי יבחן איוב' כו', פי' לשון רצון.

א. 'ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. ואברכה מברכך ומקללך אאור' וגו'. ב. ע"ע אלשיך בראשית יב, ד: 'וממוצא דבר יצא, כי העבד ישראל השוכן בארץ ישראל אשר היא לעומת ארץ העליונה, דבק בשורשו, כי אויר ארץ ישראל קדוש הוא, וימשך בו דרך ישרה איכות שורש נפשו אל נפשו אשר בקרבו, נמצא כי שלם יקרא בלי פירוד מיניה וביה, ממנו לשורשו. מה שאין כן בהיותו בחוץ לארץ שאויר ארץ העמים טמא ומפסיק, כי איזה הדרך ימשך איכות שורש נפשו אשר בארץ העליונה אשר לעומת התחתונה, דרך עקלתון אל טומאת אויר ארץ טמאה אל נפש קרב איש השוכן אתה בתוך טומאתה. ונבוא אל הענין, כי הלא זה מאמרו יתברך אל אברהם עבדו, אל יעלה על רוחך כי מהותך בחוץ לארץ ומהותך בארץ אחת היא, כי הלא דע כי בהיותך בחוץ לארץ אינך דבק עם שורשך ואינך בעצם שלם, כי אם כאילו נפרד קצתך מקצתך, כי נפרד אתה מעיקרך ושורשך. אך בלכתך אל הארץ אתה כהולך ומתחבר אל עצמך ושורשך. וזהו 'לך לך', שהוא כי לך ולעצמך אתה הולך, הוא השורש הדבק באלהיך, כי איכותך מתעלה ומתקדש ומשתלם בזה. הנה כי אין עצמותך בחוץ לארץ כעצמותך בארץ. ג. עיין פרדס רימונים שער אבי"ע פ"א. וע"ע שפע טל שער

תחלת המחשבה נקרא 'אב' והמחשבה 'בית אב', וכן 'אלף' ב"ת אלף בינה' (שבת קד.)^ט נמצא ב"ת הוא בינה, נקרא 'אמא' על שמשם הוא תשובה כמו 'ובלבבו יבין ושב' (ישעיה ו, י) ותשובה נקרא 'אמא' שמוליד את האדם כמו בריה חדשה פקטן שנולד, וידוע 'אמא מקננא בכרסא' (תיקו"ז כג.), על פן עולם הפסא נקרא 'מבית אביך'^{יב}, וזה 'ומבית' ו"ו מוסיף על המ"ם:

מאריךך כו' אל הארץ אשר ארצך הוא עולם אצילות, פי תחלה היה

בתחילה היה אברהם צריך לאחוז במידת המלכות אך הוא עצמו נתקרב ממילא לשרשו שהוא מידת החסד דאצילות

נקרא רק גר צדק^{יג}, וכמו שפרשנו על 'שב לימיני' (תהלים קי, א) ש'אמר לו יתברך המתן להשיג הימין הוא חסד לאברהם'^{טו} 'עד אשית איכף הדם לרגליך', פי היה צריך עדן לאחז במדת מלכות להרג שונאיו, פי אם הוא בעצמו 'הלוך ונסוע הנגבה' (בראשית שם, ט)^{טז} פי ממילא נתקרב לשרשו הידוע (וזה 'הלוך' לשון ממילא, 'הנגבה' הידוע, פרוש לשון 'אעשך' כו', הוא הפרוש כמו שכתבתי אחר כך בדבור המתחיל 'במדרש ואעשך':

◆ ציונים ומקורות ◆

עשיה בחינת מלכות. וע"ע שם שער דרושי אבי"ע פ"ב: 'ובזה תבין מאמר רז"ל (תיקו"ז ק): 'אשתו כגופו דמיא', כי הבריאה אשת האצילות היא, שהרי הם חכמה ובינה'. יג. עיין שער הגלגולים הקדמה לד: 'האיש ההוא שהיה בתחילתו גוי, כאשר בא להתגייר וכו', ואחר אשר נתגייר זוכה ונכנסה בו נפש אחרת קדושה ממש, כשאר נפשות בני ישראל. ואז נקרא גר צדק, כי יש לו ממש נפש קדושה מן המלכות הנקראת 'צדק' כנודע'. יד. לדוד מזמור נאום ה' לאדוני שב לימיני עד אשית אויביך הרום לרגליך'. טו. מיכה ז, כ. 'תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם'. וראה זוה"ק ח"ג רסז. 'אברהם וכו', דהוה קאים בפרשת ארחין ואתקין מזוני לכל עלמא, בגין כך אתער בעטרא דחסד, כמה דכתיב 'חסד לאברהם'. וע"ע שם ח"ב קטו. 'מינא דאברהם, חסד דרגא דיליה'. טז. 'ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה'. יז. עיין זוה"ק ח"א פ. 'אתער אברהם מדרגא לדרגא עד דסליק לדרגיה, הדא הוא דכתיב 'ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה', דא דרום דהוה חולקיה דאברהם, 'הלוך ונסוע' דרגא בתר דרגא עד דסליק לדרום ותמן אתקשר כדקא יאות, וסליק לדרגיה דדרום'. וע"ע אוהב ישראל פר' וירא ד"ה או יאמר דהנה ידוע: 'ידוע שכל התאמצות עבודתו של אברהם אבינו ע"ה

ח. עיין זוה"ק ח"ג רצ. 'חכמה אב'. ועיין ליקוטי תורה להרב פר' שלח (מד, ד): 'החכמה היא רק בחי' ברק המבריק במוח קודם שבאה לידי בינה והשגה בהתגלות המוח, שהבינה הוא הרחבת הדעת והתרחבות המוח בדרך ארוכה ורחבה'. וע"ע תניא ח"א פ"ג ד"ה וביאור הענין. ט. 'אמרי ליה רבנן לרבי יהושע בן לוי, אתו דרדקי האידינא לבי מדרשא ואמרו מילי דאפילו בימי יהושע בן נון לא אתמר כותייהו, אלף ב"ת אלף בינה'. י. עיין זוה"ק ח"ג רצ. 'בינה אם, דכתיב (משלי ב, ג) 'כי אם לבינה תקרא'. יא. זוה"ק ח"ג יז. 'תשובה אימא עילאה'. וע"ע שם ח"א ריט. 'ותנינן לא יסגי בר נש חובי לתתא, בגין דיסתלק אמא מעל בנין וכו', וכד תייבין בני עלמא ואסגין בזכותא קמי קוב"ה, ואמא תבת וכסיא על בנין, כדין אתקרי תשובה, מאי תשובה, דא תשובה דאמא דתבת בקיומהא, וכדין כתיב (תהלים קיג, ט) 'אם הבנים שמחה', אם הבנים ודאי'. יב. עיין זוה"ק ח"ג רצ. 'חכמה אב, בינה אם, חכמה ובינה בחד מתקלא אתקלו דכר ונוקבא'. ועיין עץ חיים שער כללות אבי"ע פ"ג: 'נתבאר אצלנו כי ד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה הם כלולים בד' אותיות הוי"ה, והנה ד' אותיות הוי"ה הי' היא בחכמה ה' בבינה ו' בז"א ה' במלכות, נמצא כי אצילות הוא בחינת חכמה, בריאה בחינת בינה, יצירה בחי' תפארת,

וְאֶבְרָכָה מִבְּרַכְיָךְ כּו'. דְּהִנֵּה כְּתִיב (תהלים מב, ט) 'יִוָּמֵם יְצִיָּה ה' חֲסֵדוֹ וְכוּ', וְכְתִיב (שם פט, ג) 'עוֹלָם חֲסֵד'. כִּי יֵשׁ 'חֲסֵד עוֹלָם' יי, וְיֵשׁ שְׂרֵשׁ זֶה מְקוֹר הַנְּדִיבוֹת שֶׁל יִתְבָּרַךְ שֶׁעַל כֵּן הָאֲצִיל לְהַתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּחֲסֵד, וְזֶה 'חֲסֵדוֹ' מְקוֹר הַנְּדִיבוֹת יי, וְהוּא 'נוֹצֵר חֲסֵד' (שמות לד, ז) שְׁשׂוּמֵר וּמְצַפֵּה לַעֲשׂוֹת חֲסֵד יי, וְהוּא

הַמְזַל הָעֲלִיּוֹן שְׁתְּלוּיִים בּוֹ בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵיכֶם, וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל 'אֲפִילוֹ סֵפֶר תּוֹרָה שְׁפֵהִיכֵל' כִּיְדוּעֵי יי. וְזֶה 'יִוָּמֵם יְצִיָּה ה' חֲסֵדוֹ', שְׂרֵשׁ כָּל הַיָּמִים נִקְרָא 'יִוָּמֵם', הוּא חֲסֵד, רֵאשׁוֹן לְיָמֵי בְּרֵאשִׁית יי. עַל כֵּן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן נִבְרָא שְׂרֵשׁ הַכֹּל וְאַחַר כֵּן רַק 'תּוֹצֵא הָאָרֶץ' (בראשית א, כד) כד:

◆ צִיּוּנִים וּמְקוֹרוֹת ◆

וּכַל מִגְמַתּוֹ הִיָּה רַק שִׁיתַּגְּלָה וּיִתְפָּרֵס אֱלֹהוֹתוֹ ית"ש עַל יְדֵי מִידַתּוֹ מִידַת הַחֲסֵד, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב 'הַלֹּךְ וְנוֹסֵעַ הַנִּגְבָּה' לְדֵרוֹם שֶׁהוּא יִמִּין מִידַת הַחֲסֵד. יח. עֵינַן זוּה"ק ח"ג קלג: דְּתַנִּינַן, אִית חֲסֵד וְאִית חֲסֵד, אִית חֲסֵד דְּלָגוּ וְאִית חֲסֵד דְּלָבֵר, חֲסֵד דְּלָגוּ הָא דְּאִמְרֵן דְּעִתִּיקָא דְּעִתִּיקִין וְכוּ'. וְתַנַּנָּא בְּצַנִּיעוֹתָא דְּסַפְרָא, בְּכוֹלָא אֲצַטְרִיךְ חֲסֵד לְאִתְרַבָּאָה וּלְמַבְנֵי וְלֹא לְקַטְעָא לִיָּה, וְלֹא אֲשַׁתְּצִי מֵעַלְמָא, וְהָאִי דְּכְתִיב (ישעיה נד, י) 'וְחֲסֵדִי מֵאֵתֶךָ לֹא יִמוּשׁ' חֲסֵד דְּעִתִּיק יוֹמִין. 'וּבַחֲסֵד עוֹלָם', חֲסֵד דְּאִיקְרִי חֲסֵד עוֹלָם, וְהָאִי הוּא אַחֲרָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין, דְּכְתִיב 'אִמְרַתִּי עוֹלָם חֲסֵד יִבְנֶה'. וע"ע שֵׁם קַמ: וע"ע זְכָרוֹן זֹאת פֶּר' בִּלְק ד"ה וְהִנֵּה יֵשׁ: 'וְהִנֵּה יֵשׁ חֲסֵד עוֹלָם כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (ישעיה נד, ח) 'וּבַחֲסֵד עוֹלָם רַחֲמֵתִיךָ', וְיֵשׁ חֲסֵד תְּמִידִי כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (שם י) 'וְחֲסֵדִי מֵאֵתֶךָ לֹא יִמוּשׁ', כִּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַטִּיב תְּמִיד וּמְצַפֵּה לְזֶה כְּבִיכוֹל וְכוּ', וְזֶה הַרְצוֹן לְהַטִּיב מְקַרֵּי 'נוֹצֵר חֲסֵד' שֶׁנוֹצֵר וּמְצַפֵּה לַעֲשׂוֹת חֲסֵד וְכוּ', שְׂמֵאוֹתוֹ מְקוֹר וְרְצוֹן וְאוֹתוֹת 'צְנוּר' שֶׁמְרוֹמוֹ הַכֹּל ב'נוֹצֵר' חֲסֵד נוֹזֵל תְּמִיד שֶׁפֶע הַצְרִיךְ לְקִיּוֹם עוֹלָם הוּא בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי אַע"פ שְׂאִינָה כְּדָאִי, וְזֶה לֹא בּוֹכּוֹתָא תְּלִיא אֲלֵא בְּמִזְלָא. וע"ע לְהַלֵּךְ פֶּר' וִירָא ד"ה וְהִנֵּה יֵשׁ אַהֲבָת. יט. ע"ע זְכָרוֹן זֹאת פֶּר' בִּלְק ד"ה וְהִנֵּה יֵשׁ: 'וְהִנֵּה יֵשׁ 'חֲסֵד עוֹלָם' כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (ישעיה נד, ח) 'וּבַחֲסֵד עוֹלָם רַחֲמֵתִיךָ', וְיֵשׁ חֲסֵד תְּמִידִי כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (שם י) 'וְחֲסֵדִי מֵאֵתֶךָ לֹא יִמוּשׁ', כִּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַטִּיב תְּמִיד, וּמְצַפֵּה לְזֶה כְּבִיכוֹל (שִׁיטְיִבוֹ הַמְעַשִּׂים לְהַטִּיב לֵה בַחֲסֵד עוֹלָם, וּמִמְשִׁיךְ מֵרְצוֹן זֶה לְחֲסֵד עוֹלָם), וְזֶה הַרְצוֹן

לְהַטִּיב מְקַרֵּי 'נוֹצֵר חֲסֵד', שֶׁנוֹצֵר וּמְצַפֵּה לַעֲשׂוֹת חֲסֵד, וְאִי מִשׁוֹם חֲטָאִים, מִנְקָה לְשִׁבִים, וְזֶה נִקְרָא 'מְזוּל', שְׂמֵאוֹתוֹ מְקוֹר וְרְצוֹן וְאוֹתוֹת 'צְנוּר' שֶׁמְרוֹמוֹ הַכֹּל ב'נוֹצֵר' חֲסֵד נוֹזֵל תְּמִיד שֶׁפֶע הַצְרִיךְ לְקִיּוֹם עוֹלָם, הוּא בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי אַע"פ שְׂאִינָה כְּדָאִי, וְזֶה לֹא בּוֹכּוֹתָא תְּלִיא אֲלֵא בְּמִזְלָא. כ. רֵאָה רִש"י בְּרֵאשִׁית לו, יא: "שֶׁמֶר אֵת הַדְּבָר', הִיָּה מִמְתִּין וּמְצַפֵּה מִתִּי יְבוּא. וְכֵן 'שׂוֹמֵר אֲמוּנִים' (ישעיה כו, ב). כא. עֵינַן זוּה"ק ח"א רנו: 'תָּא חוּזִי, בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי לֹאֵו בּוֹכּוֹתָא תְּלִיא מִילְתָא וְכוּ', אֲלֵא בְּמִזְלָא עֵילָאָה עִתִּיקָא דְּכוֹלָא תְּלִינִין. וע"ע ח"ג רפט. מו. כב. תִּיקוֹז קכו. 'וּבִגִּין דִּיהוּ"ה אֲסַתְּלַק בְּמִזְלָא קְדִישָׁא עֵילָאָה דְּאִיהוּ כְּתֵר עֵילָאָה, בַּהֲהוּא זִימְנָא בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי לֹאֵו בּוֹכּוֹתָא תְּלִיא מִילְתָא אֲלֵא בְּמִזְלָא תְּלִיא מִילְתָא, וּבַהֲהוּא זִימְנָא הַכֹּל תְּלוֹי בְּמִזְלָא וְאֲפִילוֹ סֵפֶר תּוֹרָה בְּהִיכֵל'. כג. עֵינַן תִּיקוֹז קכב. 'חֲסֵד דְּאִיהוּ יוֹמָא קְדָמָא'. כד. וע"ע לְעֵיל פֶּר' נח ד"ה צוּהַר: "עוֹלָם חֲסֵד יִבְנֶה' עַל כֵּן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן נִבְרָאוּ כּוֹלָם בְּכַח, כִּי 'אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ' לְרַבּוֹת צְבֵאִיהֶם, וְזֶה 'בַּהֲבֵרָאִים' בְּאַבְרָהָם. רֵאָה רִש"י בְּרֵאשִׁית א, יד ד"ה יְהִי מֵאוֹרוֹת: 'מִיּוֹם רֵאשׁוֹן נִבְרָאוּ וּבְרַבִּיעֵי צִיּוּה עֵלִיהֶם לְהַתְּלוֹת בְּרַקִּיעַ, וְכֵן כֹּל תּוֹלְדוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ נִבְרָאוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד נִקְבַּע בְּיוֹם שְׁנִגְזַר עֲלֵיו, הוּא שְׂכַתּוֹב 'אֵת הַשָּׁמַיִם' לְרַבּוֹת תּוֹלְדוֹתֵיהֶם, 'וְאֵת הָאָרֶץ' לְרַבּוֹת תּוֹלְדוֹתֵיהֶם. וע"ע רִש"י שֵׁם, כד ד"ה תּוֹצֵא הָאָרֶץ: 'הוּא שְׂפִירְשֵׁתִי שֶׁהַכֹּל נִבְרָא מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְלֹא הוֹצַרְכוּ אֲלֵא לְהוֹצִיאֵם'.

ספר
אוהב
ישראל

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ

הַפְּרוּשִׁים שֶׁהוֹבְאוּ בַּמְדַּרְשִׁים עַל כָּל פְּסוּק תְּקַצֵּר הִירֵיעָה מֵהַכִּיל, אִף אִינוּ מְבִיא רַק הַצְּרִיף לְפִשּׁוּטוֹ שֶׁל מְקַרְאִי, אוֹ שֶׁהִקְשָׁה לוֹ אִיזוֹ קִשְׁיָא, לְכֵן מְבִיא בְּכָל מְקוֹם הַדְּבָר אַחֵר כְּדֵי שִׁיתְרֹץ בְּזֶה, וְכֵן לְכַאוֹרָה הוּא שְׁפַת יְתָר:

וְנִרְאָה כְּוָנְתּוֹ עַל פִּי דְאִיתָא בַּמְדַּרְשׁ (תנחומא לך לך ג) 'נְסִיּוֹן רֵאשׁוֹן בְּלָךְ לָךְ' הִינּוּ כְּאֵן, 'נְסִיּוֹן הָאַחֲרוֹן בְּלָךְ לָךְ' הִינּוּ בְּהַר הַמּוֹרֶיָה. וְהִנֵּה מֵאֵד יִפְלֵא מֵהוּ הַנְּסִיּוֹן הַלְזוֹ פֶּה כָּל כֶּף גְּדוֹל בְּלִכְתּוֹ מֵאַרְצוֹ שֶׁהִפְתּוּב מְשַׁבְּחוֹ בְּאִמְרוֹ 'וַיִּלְךְ אַבְרָם כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה'', וְכִי יַעֲלֶה עַל לֵב אִיזוֹ בְּרִיָּה שְׁלֵא לְצִיַּת לְדָבָר ה' חֵס וְשְׁלוֹם, אִף פְּחוּתֵי עַרְףְּ הַרְבֵּה בְּכַמָּה

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ כו"א. וּפְרִשׁ רִשְׁ"י ז"ל 'לְהַנְּאִתְךָ וּלְטוֹבְתְךָ, וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל' כְּאֵן אִי אֶתָּה זוֹכָה לְבָנִים כו', 'וְאַבְרָכְךָ' בְּמִמּוֹן, 'וְאֶגְדְּלֶה שְׁמֶךָ' שְׂאוּדִיעַ טְבַעַךָ בְּעוֹלָם, 'וְהִיָּה בְּרָכָה' הַבְּרָכוֹת יִהְיוּ מְסוּרִים בְּיָדְךָ. דְּבָר אַחֵר 'וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל' זֶהוּ שְׂאוּמְרִים אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כו', עֵינַי שְׁס"ב. וְאַחֵר כֶּף מְצִיַּן רִשְׁ"י ז"ל 'מֵאַרְצֶךָ', וְהֵלֵא כְּבָר יֵצֵא מִשָּׁם כו'. וְלְכַאוֹרָה קִשְׁיָה לְמָה הִפֵּךְ רִשְׁ"י הַסֵּדֵר לְפִרְשׁ עַל 'מֵאַרְצֶךָ' הַמְקֻדָּם בְּפִסּוּק רֵאשׁוֹן מֵאַחֵר מֵהַפְּרוּשִׁים שֶׁפְּרִשׁ עַל 'וְאֶעֱשֶׂךָ כו'. גַּם הַדְּבָר אַחֵר שֶׁהִבִּיא רִשְׁ"י ז"ל הוּא אִךְ לְמוֹתֵר, דְּזֹאת יְדוּעַ אִם הִיָּה רוֹצֵה רִשְׁ"י ז"ל לְהַבִּיא כָּל

◆ צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת ◆

'ואעשך לגוי גדול', זהו שאומרים אלהי אברהם, 'ואברכך' זהו שאומרים אלהי יצחק, 'ואגדלה שמך' זהו שאומרים אלהי יעקב, יכול יהיו חותמין בכולן תלמוד לומר 'והיה ברכה', כך חותמין ולא בהם. 'מארצך', והלא כבר יצא משם עם אביו ובא עד לחרן, אלא כך אמר לו התרחק עוד משם וצא מבית אביך. 'אשר אראך', לא גילה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור וכו'. ג. עיין רש"י בראשית ג, ח: 'יש מדרשי אגדה רבים וכבר סדרום רבותינו על מכונם וכו' ואני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא ולאגדה המיישבת דברי המקרא דבר דבור על אופניו. ד. רבי לוי אומר, ניסיון הראשון כניסיון האחרון, ניסיון הראשון ב'לך לך מארצך' ניסיון האחרון ב'לך לך אל ארץ המוריה" (בראשית כב, ב).

א. 'ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה. ואברכה מברכך ומקללך אאור ונברכו כך כל משפחת האדמה. וילך אברם כאשר דיבר אליו ה' וילך איתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן. ב. לשון רש"י: "לך לך", להנאתך ולטובתך, ושם 'אעשך לגוי גדול', כאן אי אתה זוכה לבנים, ועוד שאודיע טבעך בעולם. 'ואעשך לגוי גדול', לפי שהדרך גורמת לשלושה דברים ממעטת פריה ורביה וממעטת את הממון וממעטת את השם, לכך הוזקק לשלושה ברכות הללו, שהבטיחו על הבנים ועל הממון ועל השם. 'ואברכך', בממון. 'והיה ברכה', הברכות נתונות בידך, עד עכשיו היו בידי ברכתי לאדם ונה, ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפוץ. דבר אחר

מְדַרְגּוֹת מְאֹבְרָהּ אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם אִם הָיוּ זֹכֵינִי לְשִׁמְעַע דְּבַר ה' מִפִּי יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ שְׂיִלְךָ מִסּוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹפוֹ, בְּיָדַי מִי הוּא פְתִי אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים הַמְדַבֵּר אֵתוֹ עִמּוֹ, וְאִם כֵּן מֵהוּ שְׂבִיחוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. וּבִיּוֹתֵר תְּמַה מֵהוּ הַנְּסִיּוֹן, הֲלֹא שָׂכְרוּ בְּצִדּוֹ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִבְטִיחוֹ שֶׁעַל יְדֵי הַלִּיכָה זֶה יִרְוִיחַ כָּל כֶּף טוֹבוֹת וְהַבְּרָכוֹת לוֹ וְלִזְרַעוֹ אַחֲרָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת:

עיקר עמידתו של אברהם בניסיון היה, שהולך רק כדי לעשות נח"ד ליוצרו ולא להנאתו

אָכֵן שְׂרֵשׁ הַדְּבָר הוּא כֶּף, דְּיָדַי עֶקֶר עֲשִׂית אֵיזָה מְצוּהָ אוֹ אֵיזָה עֲבָדָה הוּא שְׂלֹא יַעֲשֶׂנָה הָאָדָם לְשׁוּם אֵיזָה פְּנִיָּה לְטוֹבַת עֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, רַק שְׂיִהֵא בְּמַחְשָׁבָה זָכָה טְהוֹרָה וּנְקִיָּה לְקַיֵּם דְּבַר הַפֶּלֶךְ מִלְּכוֹ שֶׁל עוֹלָם יְהֵא מֵה שְׂיִהֵי, וְאַחַר כֵּן הַלֵּב הֵן הֵן הַדְּבָרִים. וְעֶקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הִיָּה, שֶׁמַּחְשַׁבְתּוֹ הִיָּתָה זָכָה וּנְקִיָּה וְטְהוֹרָה בְּלִי שׁוּם סִיג וּפְסֻלַּת חֵס וְשְׁלוֹם לְכוּן בְּהַלִּיכָה זֶה שׁוּם דְּבַר לְטוֹבָתוֹ וְלַהֲנַאָתוֹ,

הַגֵּם שְׂיַדַע בְּאֵמַת שְׂיַצְמַח לוֹ מִזֶּה כָּל טוֹב כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַע מִפִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֶה לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה וְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ לְדַבֵּר אַחֵר, הֵינּוּ רַק לְקַיֵּם דְּבַר ה' וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרוֹ שְׂיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרַס אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵינֵי כָּל הַבְּרוּאִים בְּכָל מְקוֹם בּוֹאוֹ, זֶהוּ עֶקֶר כְּוִנָּתוֹ בְּהַלִּיכָתוֹ זֹאת:

וְהֵנָּה כָּל דְּבָרֵי נְבוּאָה שֶׁנֶּאֱמָרוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה לְאֵיזָה נְבִיא, וְדַאי לֹא נֶאֱמָרוּ לוֹ פְּרוּשֵׁי הַדְּבָרִים שֶׁל הַנְּבוּאָה עַל מְכוּנָם, רַק נֶאֱמָרוּ לוֹ צְרוּפֵי הָאוֹתִיּוֹת תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ, וְהַנְּבִיא הֵהוּא מְתַלַּבֵּשׁ בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ וְיוֹדַע אִזּוֹ אֵיךְ לְצַרֵּף הָאוֹתִיּוֹת לְתַבּוֹת וּמִתּוֹךְ זֶה יִבָּא לוֹ עֲנִין הַנְּבוּאָה וְכִנּוּנָתָהּ עַל אֲמַתָּתָהּ, עַל כֵּן מְסַתְּמָא הָיוּ דְבוּרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאֲבָרָהֶם גַּם כֵּן בְּדַרְךָ זֶה, וְהֵנָּה כָּל דְּבוּר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ סוֹבֵל כְּמָה פְּרוּשִׁים, וְיֻכַּל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפָרְשׁוֹ כְּפִי נְטִיַת מַחְשַׁבְתּוֹ לְרַצוֹנוֹ:

נבואה אינה נאמרת בביאור, רק הנביא יודע לצרף האותיות לתיבות

◆ **צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת** ◆

הַקְּדוּשָׁה, וְהוּא אַעפ"כ הַגֵּם דִּידַע לֹא חֲשַׁב כֻּלָּל לַהֲנַאָתוֹ, רַק לְקַיֵּם מִצְוַת הַבוּרָא בְרוּךְ הוּא, וְזֶה הִיָּה עֶיקֶר הַנְּסִיּוֹן. ו. עֵיין אור תורה פר' עקב ד"ה ארץ: 'מצינו יאשיהו המלך שלח לשאול נביאות מחולדה הנביאה, ואמרו רבותינו ז"ל (מגילה יד:) מה ששלח אל חולדה ולא אל ירמיה הנביא, מפני שהנשים רחמניות הן וכו'. ולכאורה קשה, מה שייך זה לרחמנות שלה, הלוא הדבר אשר ישים ה' וגו'. אך הענין הוא, כי אף על פי שאותיות הנבואה היא באה שוה לנביא, אַעפ"כ הִיָּה הַנְּבִיא יֻכַּל לַהֲפֹךְ מַדִּין לְרַחֲמִים, ע"כ הַאִישׁ שֶׁאֵין טַבְעוֹ רַחֲמָנִי כְּמוֹ הָאִשָּׁה לֹא הִיָּה מִהַפֵּךְ, כִּי הִיָּה מִקְנָא קְנַאת ה' צְבָאוֹת, וְגַם לוֹ חֲרָה מְאוּד עַל הַרְשָׁעִים, וְלֹא כֵן הָאִשָּׁה שְׂטַבְעָה רַחֲמִים.

ה. ע"ע קדושת לוי פר' לך לך ד"ה ובארנו: 'הטעם שהשם יתברך אמר לו 'ואברכך' כו', למה הבטיח לו הבטחות אלו, הלא יותר ניסיון היה אם לא היה יודע כלל מהבטחות אף על פי כן היה הולך. אמנם לפי האמת היה צריך להיות כך, שאדרבה בהבטחתו היה הנסיון גדול יותר. וזה שכתוב 'וילך אברם כאשר דיבר אליו ה'', פירוש כאשר דיבר ה', רק בשביל ציווי הש"י לבד הלך, ולא חשב כלל שבאמצעות הליכתו ישיג הטובה. וכן מצאתי כתוב באור החיים ז"ל (בראשית יב, ד). ולפי זה, אם לא היה יודע אברהם אבינו מהטוב שהשיגו על ידי ביאתו לארץ הקדושה, לא היה ניסיון כלל מה שלא חשב להנאתו, גלל כן הבטיחו הש"י שידע מהטובות ששיגו לו על ידי ביאתו לארץ

היזהר הסביר לאברהם דברי השי"ת באופן שילך לטובת עצמו

והנה בעת שנאמר לאברהם נבואה זו 'לך לך מארצך כו', אז תכף ומיד עמד לנגדו היצר הרע על ימינו לשטנו, וחזק אותו לילך בזריות לקים מצות השם יתברך, ובפרט שיצמח לו מזו טובות הרבה פמוכן מדבר ה', כי הסביר לו הדברים על אפן זה רק להנאתו ולטובתו, כפרוש א' של רש"י ז"ל 'כאן אי אתה זוכה לבנים כו', ובנדאי מהראוי לקים מצות הליכה זו מארצו עבור טובה זאת שיזכה לבנים, חוץ שארי טובות הינו 'ואברכה' בממון, ואודיע טבעך בעולם' ויתפרסם שמך הטוב בעולם, ויתמסרו הברכות בינך לברך את כל אשר תחפץ, והכניס בלבבו ומחשבתו חמדת טובות עולם הזה הנצמח לו מזה, וזה ידוע גדל התאוה וחסמדה של בני אדם בדרךים הללו:

אברהם הבין שאינו נקרא עובד ה' כשעושה לטובתו, ופירש דברי ה' שילך כדי שיתפרסם האלקות בעולם

אמנם אברהם אבינו עליו השלום לגדל צדקתו ומחשבתו זכה ונקיה, הבין שלא זהו דרך הטוב והישר בעיני אלהים לעשות צויו ופקדתו עבור מצפוני הטובות שיבואו לו מהעבודה הזאת, כי זה אינו נקרא עובד את השם יתברך רק עובד לעצמו עבור טובתו, וכשהתבונן בדבר נתודע לו בכורר שהוא מפתויי היצר הרע, ומיד התחיל וצוח 'דבר אחר', והפך במחשבתו פרוש דברי השם יתברך לרצונו יתברך ולכבודו יתברך רק לעשות בזה נחת רוח ליוצרו,

ולא הפן ליצר אפלו במחשבתו, רק על פונה אחרת הרצויה, להיות דרכו והלוכו בקדשה, הינו 'ואעשה לגוי גדול' זהו שאומרים 'אלהי אברהם', רצה לומר שיתגלה ויתפרסם אלהותו יתברך בכל העולם על ידי מדת החסד של אברהם אבינו עליו השלום, 'ואברכה' זהו שאומרים 'אלהי יצחק', רצה לומר שיתפרסם אלהותו יתברך על ידי מדת היראה והפחד שהוא מדתו של יצחק, וכן על ידי מדתו של יעקב:

רק ה' היודע תעלומות ידע שכוונת אברהם היתה לשי"ש בלבד בלי שום פניה

וזהו באמת נסיון גדול, שהיה יכול לקים מצות ה' בהליכה זו הגם אם הייתה כונתו לטובת עצמו ולהנאתו גם כן, ועם כל זה לא ערב במחשבתו שום פסלת וסיג מפתויי היצר הרע, רק מחשבתו הייתה זכה ברורה ונקיה רק שיתגלה מזו ההליכה כבודו יתברך לעיני כל באי עולם, ומחשבתו הטוהרה בזה לא הייתה נגלה לשום בריה, רק לפניו יתברך אשר לו גלוי כל תעלומות, ידע באמת לבו הן והמצחצח שלא עשה זאת לשום הנאת עצמו זולת לכבודו יתברך, וזה שאמר הכתוב (נחמיה ט, ח) 'ומצאת את לבבו נאמן לפניך דיקא, והבן:

עדות התורה שהליכת אברהם היתה רק לקיים דבר ה'

וזהו שהתורה הקדושה מעידה עליו 'וילך אברהם כאשר דבר אליו ה'', רצה לומר במחשבה זכה וטהורה ובהתלהבות גדול רק לקים דבר ה' ולא לשום דבר להנאת עצמו, אך לפרסם

ציונים ומקורות

עובדיו סליקו ליה בהאי דרגא'. ח. עיין תיקו"ז קכה: 'ראי אלקים מארי דיראה מסטרא דיצחק'. ועיין זו"ח לג: 'יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה, דאקרי פחד יצחק, ורחיל ליה לעלמין'.

ז. עיין זו"ח לג: 'אברהם ידע ליה, מגו חסד, דאיהו מידת הגדולה, מידת החסד, ימינא דמלכא. ועל דא אחיד בה, ולא שביק לה לעלמין, ועביד טיבו עם בני נשא, ואוקמוה. דהא

ספר
בת עין

פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ

אברהם התחיל לקרוא בשם אדנות בחינת מלכות, שקיבל מלכותו ית'

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לֵךְ לָךְ מֵאַרְצְךָ וְגו'
אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָהָּ. אָמְרוּ
רְבוּתֵינוּ ז"ל (ברכות ז:)^ב 'לא הִיָּה מִי
שֶׁקָּרָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲדוֹן עַד שֶׁבָּא
אַבְרָהָם וּקְרָא אֲדוֹן. הָעֲנִין הוּא,
שֶׁאַבְרָהָם הִתְחִיל לְקָרָא בְּשֵׁם אֲדֹנָי
בְּחִינַת מְלָכוּתֵי, שֶׁקָּבַל אַבְרָהָם עָלָיו
בְּחִינַת מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לִפְנֵי אַבְרָהָם
לֹא הִיָּה מִי שֶׁיִּקְרָא אֲדוֹן שִׁיְהִיָּה נִתְיַחַד
מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, כִּי אִם עַל אַבְרָהָם:
וְהַטַּעַם כִּי עֲנִין מְלָךְ אֵינוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת כִּי
אִם עַל מִי שֶׁהוּא בְּבְחִינַת דְּמִיּוֹן
לְהַמְלֵךְ, כִּי הֵיִתְכַן שִׁיְהִיָּה נִקְרָא הָאָדָם
מְלָךְ עַל בְּהִמּוּת שֶׁאֵינוֹ בְּדְמִיּוֹן לוֹ, רַק מִי
שֶׁהוּא מְלָךְ עַל בְּנֵי אָדָם כְּמוֹהוּ זֶה נִקְרָא
מְלָךְ. וְלָכֵן אֵינוֹ שִׁיָּךְ גַּם כֵּן שִׁיְתִיַּחַד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְחִינַת מְלָךְ עַל בֶּשֶׁר
וְדָם שֶׁאֵינוֹ עֶרְךָ לוֹ כְּלָל וְשׁוֹם דְּמִיּוֹן כְּלָל,
רַק הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וּבְרַב

ענין מלך הוא רק על מי שבדמיון למלך

הקב"ה מייחד מלכותו על ישראל המופשטים מוגשמיים ודומים לבחי' הקדושה

חֲסָדָיו רָצָה לִיַּחַד מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל
יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁוֹ דִּיקָא, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב
(ישעיה מד, ו) 'כֹּה אָמַר ה' מְלָךְ יִשְׂרָאֵל'
וְגו', 'יִשְׂרָאֵל' דִּיקָא שֶׁנִּקְרָאִים 'אָדָם'
לְשׁוֹן 'אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן' (שם יד, ז), בְּחִינַת
דְּמִיּוֹן לְבְחִינַת קְדֻשָּׁה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהֵם
מִפְּשָׁטִים מְגֻשְׁמִיּוֹת וּדְבָקִים בְּמִדּוֹתָיו
יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (דברים ד, ד) 'וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בַּה'' וְדַרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל 'הַדְּבָק
בְּמִדּוֹתָיו מֵהוּ הוּא רַחוּם אִף אֶתָּה רַחוּם'
וְכוּ, פְּרוּשׁ שֶׁבָּזָה הֵם דּוֹמִים קִצָּת
לְבְחִינָה עֲלִיוֹנָה:

שמירת שבת הוא התדמיות לקדושה בהסחת הדעת מהגשמיים

וַעֲלֵ יָדֶי זֶה מִיַּחַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ, וְנִתֵּן לָנוּ אֵת
הַשֶּׁבֶת. אֲבָל 'עֲכוּוֹם' שֶׁשֶּׁבֶת חַיֵּב מִיָּתֵהוּ
(סנהדרין נח:), כִּי אֵין לְעֲכוּוֹם שׁוֹם דְּמִיּוֹן
לְבְחִינַת קְדֻשָּׁה, וְכֹאֲשֶׁר שׁוֹמֵר אֵת הַשֶּׁבֶת
הוּא מְדַמָּה אֵת עֲצָמוֹ לְבְחִינַת קְדֻשָּׁה, כִּי
שֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת הַתְּדַמּוּת, מֵהוּ הַקְדוּשׁ

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

שנאמר (יחזקאל לד, לא) 'ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם', אתם קרויין 'אדם' ואין העובדי כוכבים קרויין אדם'. ה. עיין שלה"ק תולדות אדם פתיחה: 'אם דבוק הוא למעלה ומתדמה לו יתברך לילך בדרכיו, נקרא שמו בעצם 'אדם', מלשון 'אדמה לעליון'. ו. עיין ספרי עקב מט: 'והיה כל אשר יקרא בשם ה' ימלט' (ויאל ג, ה), וכי האיק אפשר לו לאדם לקרוא בשמו של מקום, אלא נקרא המקום רחום אף אתה היה רחום, הקב"ה נקרא חנון אף אתה היה חנון' וכו'. וע"ע סוטה יד. וראה רש"י דברים יג, ה: "ובו תדבקון' הדבק בדרכיו, גמול חסדים קבור מתים

א. 'ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה'. ב. 'אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקראו להקב"ה אדון, עד שבא אברהם וקראו אדון, שנאמר (בראשית טו, ח) 'ויאמר אדני' אלהים במה אדע כי אירשנה'. ג. עיין זוה"ק ח"ג יא. תיקו"ז קכג. וע"ע אמרי צדיקים (מעזריטש) יט. ד"ה מלכות: 'מלכות נקרא אדני', שהוא לשון אדנות המורה על מלוכה'. ד. ראה יבמות סא. 'עובדי כוכבים אינן מטמאין באוהל

בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מְלֹאכְתּוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת, וְגַם יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין כֵּן שׁוֹבְתִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּמְסִיחִים דַּעְתָּם מִגְּשָׁמֵי יוֹת כְּאֵלוֹ כֹּל מְלֹאכְתָּם עֲשׂוּיָהּ וּמְדַבְּקִים מִחֻשְׁבָּתָם לְבַחֲיַת קִדְשָׁה:

וְזֶהוּ שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב (שמות לא, יז) 'אוֹת הוּא בִּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' וְגו', פְּרוּשׁ שֶׁהוּא בַּחֲיַת דְּמִיּוֹן כְּבִיכּוֹל, הֵינּוּ אַחַר שֶׁהִישָׁרָאֵל הִמָּה בַּבְּחִינַת קִדְשָׁה וְהַתְּפִשְׁטוּת הַגְּשָׁמִיּוֹת, לְכֵן יְכוּלִים גַּם כֵּן לְקַבֵּל וּלְשַׁמֵּר הַשַּׁבָּת בַּבְּחִינַת הַתְּדַמּוּת וְקַבְּלַת מְלָכוּת שָׁמַיִם בְּשִׁלְמוֹת". אֲבָל עַפְ"ם שְׁשׂוּמֵר הַשַּׁבָּת הוּא דוֹמָה לְבַעַל מוֹם שְׁמַדְמָה אֶת עֲצָמוֹ לְהַמְלִיךְ וּבִדְיוֹן הוּא לְמַלְךְ, כֵּן כְּבִיכּוֹל נִגְדַּ מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְכֵן כְּשֶׁהַעַפְ"ם מְדַמָּה אֶת עֲצָמוֹ לְמַלְךְ וְשַׁבָּת חֲיָב מִיָּתָה:

וְלָכֵן נֶאֱמַר (תהלים כב, כט) 'כִּי לֵה' הַמְּלוּכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם', שְׁעַל הַגּוֹיִם נִקְרָא רַק

ישראל שבבחי
הקדושה
שומרים שבת
אך העכו"ם
מבויים למלך
כשמתדמים
אליו

הקב"ה נקרא
על הגוים
'מושל' ולא
מלך

בַּחֲיַת מוֹשֵׁל, פְּרוּשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם, כִּי גַם עַל הַבְּהֵמוֹת שֵׁיךְ לְשׁוֹן מוֹשֵׁל אֲבָל לְשׁוֹן מְלָךְ אֵינּוּ שֵׁיךְ כִּי אִם עַל בַּחֲיַת דְּמִיּוֹן כְּנ"ל:

וְלָכֵן אוֹמְרִים בְּשַׁבָּת דְּוָקָא^ט 'ישמחו במלכותך שומרי שבת', כִּי דְוָקָא עַל יְדֵי בַּחֲיַת שַׁבָּת יוֹכְלוּ לְזַמֵּר וּלְשַׁמֵּחַ בַּבְּחִינַת מְלָכוּת, לְהִיּוֹתוֹ נִקְרָא אֲזַ מְלָךְ יִשְׂרָאֵל כְּנ"ל. וְלָכֵן דְּוָקָא עַל יְדֵי בַּחֲיַת הַכְּנָה בַּבְּחִינַת דְּמִיּוֹן יְכוּלִים לְקַבֵּל בַּחֲיַת שַׁבָּת, וְעַל יְדֵי בַּחֲיַת דְּמִיּוֹן שֶׁל שַׁבָּת יוֹכְלוּ לְקַבֵּל בַּחֲיַת מְלָכוּת שָׁמַיִם בְּשִׁלְמוֹת:

לָכֵן קִדְּם אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ 'לא הִיָּה מִי שְׁקָרָאוֹ אֲדוֹן', פְּרוּשׁ שֶׁלֹּא הִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה בַּבְּחִינַת דְּמוּת וְדְמִיּוֹן לְקִדְשָׁה שִׁיְהִיָּה יְכוּל לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ וּלְקָרְאוֹ בְּשֵׁם אֲדוֹנָי, עַד שֶׁבָּא אֲבָרְהָם וּמָסַר נַפְשׁוֹ לֵה' וְהִפִּיל עֲצָמוֹ

ע"י הכנה
בבחי' דמיון
מקבלים שבת
ומלכות שמים
בשלמות

אברהם שלא
החשיב
גשמויות ודבק
בחסד יכל
לקרוא
להש"ת אדון

◆ ציונים ומקורות ◆

הקדוש (ח"ב רה). שהוא יומא דנשמתין ולא יומא דגופא כלל". ט. תפילת שמו"ע. י. ע"ע להלן פר' שלח ד"ה אמנם הענין: ישראל עם קדושו המה מתקנים ומעלים בחינת מלכותו יתברך ע"י מעשיהם ושמירת המצוות, שמקדשים את עצמם במעשה דיבור ומחשבה בקבלת עול מלכות שמים בשלמות באהבה ויראה, ועי"ז נכנעים ונשפלים כל מלכות עו"ז ונתגדל ונתעלה בחינת מלכותו יתברך, כמאמר חז"ל כל המקבל עליו עול מלכות שמים מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ, כי כל מלכות זר נכנע ונשפל לפני בחינת מלכותו יתברך ע"י מעשיהם של ישראל. ובפרט ע"י שמירת שבת כראוי נתגדל מלכותו יתברך, כמאמר 'ישמחו במלכותך שומרי שבת' וכו', שבשבת נתמלאה בחינת מלכות שם אדני במלואה, גימטריא תרע"א, ועם שם א"ל עולה גימטריא 'שבת'.

בקר חולים כמו שעשה הקב"ה'. ז. מכילתא מס' בחודש פ"ז. רש"י שמות כ, ט: 'ועשית כל מלאכתך' כשתבוא שבת יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה שלא תהרהר אחר מלאכה'. ח. עיין להלן פר' ויחי ד"ה אמנם שבת: 'ויש בבחינת שבת בחינת התפשטות הגשמיות, כיון שאסור לעסוק בכל מילי דעלמא במחשבה דיבור ומעשה, כי אם להיות דבוק ביראת ה' בבחינת התגלות אלהות'. וע"ע פרי צדיק פרשת עקב אות ו: 'ור' חנינא מתעטף וקאי וכו' אמר בואו ונצא לקראת שבת המלכה' (שבת קיט). וכו' 'ונצא', היינו שנצא לגמרי מעניני הגוף שהוא בחינת התפשטות הגשמיות שלא נרגיש כלל מעניני הגוף, וכמו שאיתא במכילתא על פסוק 'ועשית כל מלאכתך' שיהיה כאילו כל מלאכתך עשויה', דאף דאיתא (שם קיג) 'דיבור אסור הרהור מותר', מכל מקום יותר טוב להסיח דעתו מכל עניני עולם הזה, דשבת איתא בזוהר

לְכַבְּשֵׁן בְּאוֹר כְּשָׂדִים, וְזֶהוּ הַתְּפִשְׁטוֹת
הַגְּשָׁמִיּוֹת, פְּרוֹשׁ שְׂבָחֵינֶת גְּשָׁמִיּוֹת אֵינּוּ
חָשׁוּב אֲצֵלוֹ כְּלוּם וְכָל הַכְּלֵי עוֹלָם הִזָּה
כְּלֹא חָשׁוּבָה אֲצֵלוֹ, וְגַם הַדְּבִיק אֶת עֲצָמוֹ
בְּמִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּמִדַּת הַחֶסֶד^{יא}, וְהִזָּה
בְּבַחֲיֵינֶת דְּמִיּוֹן לְבַחֲיֵינֶת קִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה,
וּבְזֶה הִיָּה יָכוֹל לְקַרְאוֹ 'אֲדוֹן' בְּשֵׁם אֲדֹנָי^י
וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ בַּחֲיֵינֶת מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ:
וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיַּחַד שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ עֲלָיו בְּשִׁלְמוֹת, לְכֵן אָמַר
לוֹ אַחַר כֵּן שִׁילָךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וַיְרוּשְׁלָיִם, שְׁשֵׁם הוּא מְקוֹם קִדְשָׁה בַּחֲיֵינֶת
יִשְׂרָאֵל. פְּרוֹשׁ, יִשְׂרָאֵל הוּא בַּחֲיֵינֶת
הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת, כְּמֵאמַר הַכְּתוּב
(דְּבָרִים ו, ד) 'שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
אֶחָד, פְּרוֹשׁ שְׂבַפְסוּק הִזָּה הוּא קְבָלַת עַל
מְלָכוּת שְׁמַיִם בְּמִסִּירַת נְפִשׁ^{יב}, וְאִז
נִקְרָאִים בַּחֲיֵינֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל בַּחֲיֵינָה זֶה
נֶאמַר 'כִּה אָמַר ה' מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל' דִּיקָא,
שְׂאֵינּוּ נִקְרָא מְלֶךְ אֶלָּא עַל בַּחֲיֵינֶת יִשְׂרָאֵל,
בַּחֲיֵינֶת הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת כְּנִ"ל,

הש"ת נקרא
מלך בבחי'
'ישראל'
התפשטות
הגשמיות
והשגתה
בשלמות הוא
בא"י

וּבַחֲיֵינָה זֶה לְהַשְׁיִגוֹ בְּשִׁלְמוֹת הִיא בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל דְּוָקֵא^{יג}:
וְזֶהוּ שְׂאֵמַר הַכְּתוּב 'לָךְ לָךְ', פְּרוֹשׁ לָךְ
לְבַחֲיֵינֶת ד', בַּחֲיֵינֶת כָּ"ף הַדְּמִיּוֹן,
שְׁתִּהְיֶה בְּבַחֲיֵינֶת דְּמִיּוֹן אֲמַתִּי, וְזֶה אִי
אֶפְשָׁר אֶלָּא שְׁתִּלָּךְ 'מֵאֲרָצָךְ אֶל הָאֶרֶץ
אֲשֶׁר אֲרָאָךְ', פְּרוֹשׁ שְׁתִּלָּךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
מְקוֹם קִדְשָׁה וּבַחֲיֵינֶת יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם תּוֹכֵל
לְשֹׁמֵר בַּחֲיֵינֶת שְׂבַת, וּמְרַמֵּז בַּחֲיֵינֶת שְׂבַת
בְּתַבַּת 'אֲרָאָךְ' שֶׁהוּא גִימְטְרִיא 'שְׂבַת',
הֵינּוּ ד' פְּשוּטָה שֶׁל 'אֲרָאָךְ' הוּא חֲמֵשׁ
מֵאוֹת פְּדִיּוּעִי^{יד}, וְאוֹתוֹת אר"א מִן 'אֲרָאָךְ',
עוֹלָה בֵּין הַכֹּל גִּימְטְרִיא 'שְׂבַת':

הש"ת אמר
לאברהם
שבא"י היה
בבחי' דמיון
האמתית
וישמור בחי'
שבת

אברהם נסע
לקבל מלכותו
יתברך שיהיה
נקרא מלך
ישראל

וְעַל יְדֵי זֶה וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל', פְּרִשׁ
רְשׁ"י דְּדָבָר אַחֵר זֶה שְׂאוּמְרִים
'אֱלֹהֵי אַבְרָהָם', פְּרוֹשׁ שְׂבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
תּוֹכֵל לְהִתְיַחַד בַּחֲיֵינֶת מְלָכוּתוֹ וְשְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ עֲלֶיךָ בְּשִׁלְמוֹת. וְכֵן עֲשֶׂה אַבְרָהָם
'וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִבָּה' (בְּרֵאשִׁית
יב, ט) מְרַמֵּז לְבַחֲיֵינֶת מְלָכוּת, כִּי 'הַנְּגִבָּה'
גִימְטְרִיא 'אֲדֹנָי' בַּחֲיֵינֶת מְלָכוּת, פְּרוֹשׁ

◆ ציונים ומקורות ◆

יתברך ויתעלה, ולכן מצות עשה בתורה לקרות
קריאת שמע ערב ובוקר שזה יחוד שמו, שאנו
מוסרים נפשינו לשמו הגדול יתברך, רק שצריך
האדם לדמות בנפשו באמת כאילו עתה נמסר
נפשו על יחוד שמו הגדול, וכן הוא דרך
הצדיקים'. יג. ע"ע שם פר' דברים ד"ה וזהו
אלה הדברים: 'דארץ ישראל מקודשת מכל
הארצות, בית המקדש של מטה מכון כנגד
מקדש של מעלה, ושם בקל הוא לאדם לבוא
למדרגות גדולות'. יד. עיין רש"י סוכה נב: ד"ה
באטב"ח, ובמהרש"א ח"א שם: 'אותיות הכפולות
מנצפ"ך ניתוספו על כ"ב אותיות גם כן לצורך
מספר כאותיות הפשוטות עד אל"ף כי הך'
פשוטה ה' מאות ומ' סתומה ו' מאות ן' פשוטה
ו' מאות ף' פשוטה ח' מאות ץ' פשוטה ט' מאות'.

יא. עיין זוה"ק ח"ג שב. 'אברהם ידע ליה לקוב"ה
מיגו אספקלריא דיליה דאיהי מידת הגדולה
מידת החסד ימינא דמלכא, ועל דא אחיד בה
ולא שביק לה לעלמין ועביד טיבו עם כל בני
עלמא'. יב. עיין זוה"ק ח"ג קצה: 'לבתר
לשוואה גרמיה גו אינון דמסרי נפשיהו על
קדושת שמייה, והיינו ביחודא דשמע ישראל,
דכל מאן דשווי הכי רעותיה בהאי קרא אתחשיב
ליה כאילו מסר נפשיה על קדושת שמייה'. וראה
פרי עץ חיים שער הקר"ש פי"ב: 'אנו צריכין
למסור נפשנו על קדושת השם בד' ד'אחד/
וצריך לקבל עליו ד' מיתות ב"ד, סקילה שריפה
הרג וחנק'. וע"ע נועם אלימלך פר' ויחי ד"ה או
יאמר ויקרבו: 'העיקר הוא לייחד שמו הגדול
באמת, והוא שימסור אדם נפשו על קדושת שמו